БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 104 (1108)
25 МАЙ ЯКШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ер учинчи сунъий йўлдошининг ҳаракати тўғрисида

Учинчи сунъий йўлдош 24 май эрталаб соат 6 га қадар Ер атрофини 118 марта айланиб чиқди. Учирувчи ракета йўлдошдан 0,3 давра олдинда учиб бормоқда.

Учинчи йўлдошдан илмий маълумотлар мунтазам суратда олиниб турибди. Айни бир вақтда радиотехник ва оптик воситалар ёрдами билан йўлдошнинг координатлари ўлчаб борилмоқда. Тез ишлайдиган электр ҳисоб машиналари бу ўлчашларнинг автоматик суратда олиниб турган маълумотларини систематик равишда ишлаб, орбитанинг аста-секин ўзгараётган элементларини ҳисоблаб чиқармоқдалар.

Орбита элементлари ҳақида олинган маълумотларни анализ қилиш бутун ўлчаш комплексининг жуда аниқ ишлаётганлигини кўрсатади, бу эса йўлдошнинг бундан кейинги ҳаракатини олдиндан аниқ белгилаш имкониятини беради.

Учинчи йўлдошни ва уни учирган ракетани ҳаво очиқ ва булутсиз бўлганда қуёш ботгандан кейин шимолий кенгликнинг 20 градусидан жанубий кенгликнинг 22 градусигача ҳамда қуёш чиқиши олдидан жанубий кенгликнинг 37 градусидан 60 градусигача визуал кўриш мумкин. (ТАСС).

Социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайлик

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг яқинда бўлиб ўтган II пленуми Пахтакорларнинг Москвада бўлган Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама этди ва тегишли қарор қабул қилди. Пленумда бу масала юзасидан Бекобод, Сирдарё ва Оққўрғон район партия комитетларининг ҳисоботлари эшитилди. шунингдек мусобақадош Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг ахбороти тингланди.

Область партия комитети пленумининг муҳокамасига қўйилган масала совет пахтачилигини янада ривожлантириш учун, бу йил республикамиз бўйича мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш учун курашда жуда катта аҳамиятга эга бўлган ғоят муҳим ва жиддий масаладир. Чунки, ҳозир мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажаришни таъминлашнинг энг масъулиятли ва ҳал қилувчи даври бошланди. Шу кунларда ғўза парвариши юзасидан ўтказилаётган юксак агротехника тадбирлари, ғўза қатор ораларида кечаси-ю-кундузи қилинаётган фидокорона меҳнат, ҳар бир туп кўчатни авайлаб, меҳр қўйиб парвариш қилиш, кўчатларнинг текис ва гектарларнинг тўлиқ бўлишига эришиш — мана буларнинг ҳаммаси мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қилади.

Бир неча йиллардан бери традицион социалистик мусобақани давом эттириб келаётган Андижон ва Тошкент областларининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳар йилгидек бу сафар ҳам она-Ватанга тобора кўпроқ ва юқори сифатли пахта етказиб бериш учун зўр ғайрат билан фидокорона меҳнат қилмоқдалар, пахта етиштиришни йил сайин кўпайтиришни ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб билиб, бу йил Андижон области бўйича 475 минг тонна ва Тошкент области бўйича 500 минг тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олганлар.

Республикамизнинг етакчи пахтакор областлари ҳисобланган Андижон ва Тошкент областлари бу йил салкам 1 миллион тонна ёки бўлмаса республикамиз олган социалистик мажбуриятнинг учдан бир қисми миқдорида пахта беришлари керак. Мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш юзасидан Кремлда олинган социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши асосан ана шу икки областнинг ўз зиммасига олган мажбуриятини сўзсиз бажаришига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам область партия комитети пленумининг қатнашчилари пленум муҳокамасига қўйилган масалани ишчанлик билан ҳар тарафлама чуқур муҳокама қилдилар.

Пленум андижонлик пахтакорларнинг областимиз пахтакорларига дўстона ёрдам ва маслаҳатлар берганлигини зўр қониқиш билан таъкидлади ҳамда мусобақадошларимиз аниқлаган камчиликларни тезда бартараф қилиб, ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириб юбориш, социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш область меҳнаткашларининг муҳим вазифаси эканлигини кўрсатди.

Андижон областининг пахтакорлари 6 группага бўлиниб, бир ҳафта давомида 161 колхоз, 20 совхоз ва бир ярим мингдан ортиқ бригаданинг ишлари билан танишдилар. Мусобақадошларимиз Тошкент область пахтакорларининг бу йил пахта майдонларини кенгайтиришда анча ибратли иш қилганликларини, 10 минг гектардан ортиқ янги ер очиб, чигит экканликларини зўр хурсандчилик билан қайд қилдилар. Шу билан бирга чигит экиш ноқулай об-ҳаво шароитига қарамай қисқа муддатда зўр уюшқоқлик билан ўтказилганлигини, асосий майдонларда чигит ернинг ўз намига ундириб олинганлигини, бир қатор колхозларда, шу жумладан Мирзачўл, Янгийўл, Бекобод, Боёвут ва Ўрта Чирчиқ районларидаги хўжаликларда ғўза парвариши бирмунча яхши уюштирилганлигини кўрсатиб ўтдилар.

Андижонлик пахтакорлар социалистик мажбуриятни бажариш йўлида қўлга киритилган дастлабки ютуқларни кўрсатиш билан бирга, бу соҳада йўл қўйилган жиддий камчиликларни ҳам очиб ташладилар. Энг катта камчиликлардан бири шу бўлдики, областнинг колхоз ва совхозлари квадрат-уялаб чигит экиш юзасидан берилган топшириқни бажармадилар, 95 минг ўрнига фақат 54 минг гектар ерга квадрат-уялаб чигит экилди. Кўпгина районларда экишдан кейинги ишлар бўшаштириб юборилган, ола чиққан ерларга қўшимча чигит экиш ва кўчат ўтқазиш уюштирилмаган. Область колхоз ва совхозларида 35-40 минг гектарга яқин пахта майдонида сийрак чиққан ғўзалар бор. Бундай ола чиққан ғўзалар Сирдарё районида 3200 гектарни, Пискент районида 3000 гектарни ва Октябрь районида 2000 гектарни ташкил этади.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда муҳим агротехника тадбирларидан бири бўлган яганалаш ва озиқлантириш ҳам ҳаддан ташқари кечиктириб юборилмоқда. Колхоз ва совхозлар 20 майгача яганалашни 17,6 процент, озиқлантиришни 30 процент бажарганлар. Яганалашда айниқса Пискент, Юқори Чирчиқ, Оққўрғон, Орджоникидзе ва Октябрь районлари кейинда қолиб, бутун областни орқага тортмоқдалар.

Ғўза парваришида мавжуд техника ва ишчи кучларидан ниҳоятда қониқарсиз фойдаланилмоқда. Областда 5654 трактордан 1890 тасига ҳалигача культиватор ўрнатилмаганлиги, культиватор ўрнатилган 3764 тракторнинг ҳозир қанчаси далада ишлаётганлиги ҳисобга олинмаётганлиги бунга мисол бўла олади. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва Совхозлар тресги бу соҳада фаолиятсизлик кўрсатмоқдалар, мавжуд қишлоқ хўжалик машиналаридан максимал равишда фойдаланиш устидан контроллик қилмаётирлар.

Область партия комитетининг пленуми ғўза парваришидаги колоқликни тугатиш учун колхоз ва совхозлардаги мавжуд техникадан, от-улов ва ишчи кучларидан ниҳоятда қониқарсиз фойдаланилаётганлигини қаттиқ қоралади ҳамда барча партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва МТС раҳбарларидан бу соҳадаги камчиликларни тезда тугатишни талаб қилди. Вазифа — пленум кўрсатмаси асосида ишдаги барча камчиликларни бартараф қилиб, бутун куч ва моддий-техника воситаларини ғўза парвариши суръатини кучайтиришга, пахтадан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашга сафарбар этишдан, пленум қарорини ва мусобақадош Андижон область пахтакорларининг маслаҳатларини тўла-тўкис амалга оширишдан иборат.

Область партия комитетининг пленуми қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига, айниқса пахта далаларида фидокорона меҳнат қилаётган хотин-қизларга маданий-маиший хизматни ҳар қачонгидан ҳам яхшилаш, сиёсий агитациянинг таъсирчанлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берди. Бу — меҳнат унумдорлигини оширишнинг энг муҳим ва зарур шартларидан бири эканлигини кўрсатди. Пленумнинг бу кўрсатмасини тўла бажариш партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси ва шарафли бурчидир.

Область партия комитети пленумининг қарорини тўла амалга ошириш учун курашайлик, мусобақадош Андижон область пахтакорлари билан тузилган социалистик мусобақа шартларини ва Кремлда олган мажбуриятимизни бажариш учун бутун куч ва ғайратимизни сафарбар этайлик!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Фахрий Ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фабрикаси ташкил қилинганига 50 йил тўлганлиги муносабати билан фабрика Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий Ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

1958 йил 24 май.
Тошкент шаҳри.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг кенгаши тўғрисида

АХБОРОТ

1958 йил 20-23 майда Москвада Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг кенгаши бўлди.

Кенгашда Албания Меҳнат партияси, Болгария Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Польша Бирлашган ишчи партияси, Румыния Ишчи партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Чехословакия Коммунистик партиясининг вакиллари қатнашдилар. Қилинган таклифга мувофиқ, кенгаш ишларида Вьетнам Меҳнаткашлар партияси, Хитой Коммунистик партияси, Корея Меҳнат партияси ва Мўғулистон Халқ-революцион партиясининг вакиллари ҳам қатнашдилар.

Кенгашда халқаро социалистик меҳнат тақсимотини изчиллик билан амалга ошириш, ишлаб чиқаришни мақсадга мувофиқ ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш асосида социалистик мамлакатлар ўртасида иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди, шунингдек социалистик мамлакатлар Давлат план органларининг халқ хўжалигидаги асосий тармоқларини ривожлантириш перспектив планларини ишлаб чиқиш соҳасидаги иши тўғрисидаги ахборот тингланди.

Кенгаш қатнашчилари якдиллик билан қайд қилдиларки, социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқалар тобора мустаҳкамланмоқда ва кун сайин кўп соҳаларни ўз ичига олмоқда. Кейинги йилларда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш, хусусан машинасозлик соҳасида анча ривожланди.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ва унинг доимий комиссиялари социалистик мамлакатларнинг халқ хўжалигини ривожлантириш перспектив планлари тузилиши муносабати билан тавсияномаларни тайёрлаш соҳасида анча иш қилдилар.

Социалистик мамлакатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилик, миллий манфаатларни ўзаро ҳурмат қилиш ва социалистик ўзаро ёрдам принципларига асосланган ҳар томонлама ҳамкорлиги социализм ва коммунизм қуриш ишига муваффақиятли суратда хизмат қилмоқда, социалистик мамлакатларда ҳар бирининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш ва умуман социалистик лагернинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш учун жаҳон социалистик хўжалик системасининг афзалликларидан энг кўп фойдаланиш имконини бермоқда.

Кенгаш социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқалар анча мустаҳкамланган ва ҳар томонлама кенгайиб бораётган ҳозирги пайтда, улар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик формаларини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш, социалистик мамлакатлар халқ хўжалигининг бир-бири билан боғлиқ бўлган тармоқларида ишлаб чиқаришни янада кўпроқ ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш жуда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда деб ҳисоблайди.

Социалистик лагернинг ўзида ишлаб чиқаришни кооперативлаштириш ва ихтисослаштиришнинг тўғри уюштирилиши моддий ресурсларни тежашни ва ижтимоий меҳнат унумдорлигини оширишни, социалистик такрор ишлаб чиқаришни кенгайтириш суръатларини тезлатиш учун социалистик мамлакатларнинг табиий ресурслари ва иқтисодий шарт-шароитларидан энг рационал фойдаланишни таъминлайди. Кенгаш халқ хўжалиги ва энергетика хом ашё тармоқларини бутун чоралар билан ривожлантириш, шунингдек, энг янги техникани янада юксалтириш ва жорий қилиш зарурлигига эътиборни жалб этди. Машинасозликни кооперативлаштириш ва ихтисослаштиришни янада кучайтириш зарур эканлигига алоҳида эътибор берилди. Бу эса, мукаммалроқ суратда кўплаб ва кўп серияли ишлаб чиқаришга ўтиш имконини беради, бунинг натижасида маҳсулотнинг единицасини ишлаб чиқариш учун бўладиган ҳаражатлар кескин равишда камаяди.

Коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари перспектив планларни ишлаб чиқиш вақтида социалистик мамлакатларнинг жуда катта имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш ва уларнинг ўзаро манфаатларини ҳар томонлама ҳисобга олиш, шунингдек, саноати камроқ тараққий этган мамлакатларни индустрлаштириш даражасини ошириш мақсадида ҳамкорликнинг ўзаро фойдали формаларини кенгайтириш зарур эканлигини якдиллик билан таъкидладилар.

Кенгаш, иқтисодий ҳамкорликни уюштиришда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ва бу кенгаш органларининг ролини янада оширишни зарур, деб топди.

Кенгашда социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлигини янада ривожлантириш, ишлаб чиқаришни кооперативлаштириш ва ихтисослаштириш масалалари юзасидан, шунингдек, мамлакатлар халқ хўжалигини ривожлантиришнинг перспектив планларини ишлаб чиқиш масалалари юзасидан ўзаро келишилган тавсияномалар ишлаб чиқилди ва маъқулланди. Кенгаш бу тавсияномаларни зарур амалий тадбирларни ишлаб чиқиш учун Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига топширишга қарор қилди.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида (советида) қатнашмаётган мамлакатлар партияларининг вакиллари кенгашда социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликда актив қатнашишга, шунингдек, ўз мамлакатларининг конкрет шароитларига мос келадиган тадбирларни амалга ошириш йўли билан тегишли формаларда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга тайёр эканликларини билдирдилар.

Кенгашнинг кун тартибида турган масалалар самимий, дўстона вазиятда, қардошларча ҳамжиҳатлик руҳида муҳокама қилинди ва муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан партияларнинг вакиллари тамомила бир фикрда эканлигини кўрсатди.

Финляндия Президенти У. К. Кекконеннинг Москвада бўлиши

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Финляндия Республикаси Президенти Урхо Калева Кекконен 23 майда Кремлда Совет раҳбарлари билан учрашди.

Президентга ҳамроҳ бўлган Финляндия давлат арбоблари ҳам Президент билан бирга учрашувда қатнашдилар.

Учрашувда Совет томонидан К. Е. Ворошилов, Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Ташқи савдо министри И. Г. Кабанов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. В. Захаров, СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. З. Лебедев иштирок этди.

Учрашув вақтида совет ва фин томонларини қизиқтираётган масалалар юзасидан фикр олишилди. Фикр олишув дўстона ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Кундузи СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев Урхо Калева Кекконен жаноблари шарафига Катта Кремль саройида зиёфат берди.

Зиёфатда Совет томонидан А. Б. Аристов, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрущев ва Финляндия Республикаси Президенти Урхо Кекконен нутқ сўзладилар.

Тушдан кейин Финляндия Президенти У. К. Кекконен ва унинг ҳамроҳлари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик ва саноат виставкаларини бориб кўрдилар.

Кечқурун Президент ва бошқа меҳмонлар ССР Иттифоқи Большой театрида «Борис Годунов» спектаклини томоша қилдилар. (ТАСС).

ФИНЛЯНДИЯ ПРЕЗИДЕНТИ УРХО КЕККОНЕННИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИ БЎЙЛАБ САФАРИ

СССР Олий Совети Президиумининг ва унинг Раиси К. Е. Ворошиловнинг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен ўз ҳамроҳлари билан бирга 24 майда Москвадан Совет мамлакати бўйлаб сафарга жўнади. У Ленинград, Свердловск ва Тошкентда бўлади.

Ф. Р. Козлов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари К. М. Озолинь ва бошқа расмий кишилар Финляндиялик меҳмонлар билан бирга Москвадан жўнаб кетдилар.

24 май соат 10 да Финляндия Республикаси Президенти Урхо Калева Кекконен ва унинг ҳамроҳлари «ТУ-104» самолётида Ленинградга етиб келдилар. Финляндия Республикаси, Совет Иттифоқи ва Россия Федерацияси давлат байроқлари билан безатилган аэродромда президентни ва унинг ҳамроҳларини СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси И. В. Спиридонов, Ленинград шаҳар ижроия комитетининг раиси Н. И. Смирнов, СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, Ленинград меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Н. И. Смирнов Президент Кекконенни ленинградликлар номидан самимий табриклади. Финляндия Республикасининг Президенти У. К. Кекконен жавоб нутқи сўзлади.

Ленинград аҳолиси ҳурматли меҳмонни ва унинг ҳамроҳларини қизғин табриклади. (ТАСС).

Москва. 1958 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг очилиш маросими. **Суратда:** Бош павильондаги Колхозлар майдонида митинг пайти. А. Стужин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Ҳурмат тахтаси

Давлат пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун область **Ҳурмат тахтасига** ёзиладилар:

Бекобод райони (район партия комитетининг секретари **Каримов,** район ижроия комитетининг раиси **Қодиров,** район ипакчилик бўлимининг мудири **Эрматов,** район комсомол комитетининг секретари **Кушеров** ўртоқлар) бу район пилла топшириш планини 101,0 процент бажарган.

Бўка районидаги **Вильямс номли колхоз** (раиси **Азаматов,** партия ташкилотининг секретари **Мавлонов,** комсомол ташкилотининг секретари **Жалилов** ўртоқлар).

Қорасув районидаги **Свердлов номли колхоз** (раиси **Исмоилов,** партия ташкилотининг секретари **Отамуҳамедов,** комсомол ташкилотининг секретари **Юсупов** ўртоқлар).

Ўртасарой районидаги **«Коммунизм» колхози** (раиси **Жалолов,** партия ташкилотининг секретари **Хўжаев,** комсомол ташкилотининг секретари **Холматова** ўртоқлар).

Қуйи Чирчиқ районидаги **Будённий номли колхоз** (раиси **Ан Сен-нам,** партия ташкилотининг секретари **Пак Н. И.** комсомол ташкилотининг секретари **Ли Н.** ўртоқлар).

Қуйи Чирчиқ районидаги **Кетмонтепа қишлоқ Совети** (раиси ўртоқ **А. Асберенов).**

Иқтисодий ҳамкорлик ва ўзаро товарлар етказиб бериш масалалари юзасидан СССР Ҳукумат делегацияси билан Болгария Халқ Республикаси Ҳукумат делегацияси ўртасида олиб борилган музокаралар тамом бўлди

СССР ва Болгария Халқ Республикаси халқ хўжалигини ривожлантириш перспектив планларининг тайёрланаётганлиги муносабати билан 1958 йил 12 майдан 23 майгача Москвада СССР делегацияси билан Болгария делегацияси ўртасида музокаралар олиб борилди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган бу музокаралар вақтида делегациялар СССР ва Болгария Халқ Республикаси ўртасида иқтисодий ҳамкорликка доир айрим масалалар юзасидан ҳамда 1961-1965 йилларда ўзаро товарлар етказиб бериш тўғрисида фикр олишдилар.

Делегациялар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик ва товар обороти тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида ривожланаётганлигини таъкидладилар.

Совет Иттифоқининг Болгария Халқ Республикасига бир қанча саноат корхоналарини қуриш ва кенгайтиришда проектлар ишлаб чиқиш ва ҳар хил машина-ускуналар етказиб бериш йўли билан техника ёрдами бериши тўғрисида, шунингдек, Болгария Халқ Республикасига машина ва ускуналар, чўян, қора металлар прокати, кокс, нефть маҳсулотлари ва бошқа товарлар етказиб бериш тўғрисида бир битимга келинди. Болгария Халқ Республикаси Совет Иттифоқига машина ва ускуналар, рангли металлар, қўрғошин концентрати, кабель, мебель, ҳўл ва қайта ишланган ҳолда мева ва сабзавотлар ҳамда бошқа товарлар етказиб беради.

Ўтказилган музокаралар иккала мамлакатга халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бундан кейинги планларини ишлаб чиқиш вақтида ўзаро манфаатларни тўлароқ ҳисобга олишга ёрдам беради.

Музокаралар натижасида тегишли протокол имзоланди.

Бутуниттифоқ петрография кенгаши ўз ишини тамомлади

Иккинчи Бутуниттифоқ петрография кенгаши Тошкентда беш кун давом этди. Кенгаш ишида совет геология фанининг атоқли ходимлари ва чет эл олимлари қатнашдилар. Ўзбекистон пойтахтида тўпланган олимлар ижодий дискуссия давомида кўпгина янги назарий қоидаларни аниқладилар, СССР территориясида жойлашган ер ости бойликларини қидириш ва ўрганиш сингари муҳим халқ хўжалик иши учун амалий тавсияномаларни ишлаб чиқдилар.

Ялпи мажлисларда ва секцияларнинг мажлисларида юзга яқин доклад ва ахборотлар тингланди.

Кенгашда тоғ жинсларини ва минералларни текширишнинг энг янги методларига катта эътибор берилди.

Ўрта Осиё территориясида магматик ва метаморфик жинсларнинг ва руда манбаларининг пайдо бўлиш хусусиятларини ўрганишга доир докладлар ва ахборотлар кенгаш ишида муҳим ўрин тутди. Ўзбекистоннинг Ўрта Осиё территориясида рудалар йўқ деган сохта назарияни рад эттан геолог олимлари ўзлари ишлаб чиққан бир қанча янги муҳим назарий қоидалар тўғрисида ахборот бердилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги геология-минералогия фанлари доктори Х. М. Абдуллаев ва сўзга чиққан бошқа олимлар жуда кўп тадқиқот материалларига асосланиб, Ўрта Осиё районларида Ер қобиғи тузилиши ва шаклланишининг ўзига хос хусусиятларини кўрсатиб ўтдилар.

Кенгаш кенг қарор қабул қилди. Қарорда петрография фанининг яқин даврдаги конкрет вазифалари белгилаб берилган. СССР Фанлар академияси ҳузурида Бошқармалараро петрографик комитет ташкил қилиш, «Магматизм ва метаморфизм» деган махсус журнал нашр этиш мақсадга мувофиқлиги ҳақида масала қўйилди.

Кенгаш қатнашчилари учун Ўрта Осиёнинг геологик жиҳатдан энг қизиқарли районларига экскурсиялар ташкил қилинади. (ЎзТАГ).

СИНТЕТИК ҚАУЧУК ЮЗАСИДАН ХАЛҚАРО КЕНГАШ

ЛЕНИНГРАД, 23 май. (ТАСС). Бу ерда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи мамлакатлар вакилларининг синтетик каучук соҳасидаги тадқиқот ишларига ва синтетик каучук ишлаб чиқаришга бағишланган халқаро илмий кенгаши саккиз кун давом этиб, бугун тамом бўлди. Кенгаш ишида Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния, СССР ва Чехословакиянинг кўзга кўринган олимлари ва инженерлари қатнашдилар. Хитой вакиллари меҳмон сифатида ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВЕНГРИЯДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДАГИ МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

Давлат сиёсий адабиёт нашриёти «Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг Венгрияда бўлиши» (1958 йил 2-10 апрель) тўғрисидаги материаллар тўпламини нашр этди.

Тўплам кўп нусха босиб чиқарилди. (ТАСС).

КРЕМЛДА БЕРГАН СЎЗИМИЗНИНГ УСТИДАН ЧИҚАМИЗ!

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми

Илгари хабар қилинганидек, 23 майда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг навбатдаги Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум «Пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида»ги масалани муҳокама қилди.

Бекобод район партия комитетининг секретари Исроил Каримов, Сирдарё район партия комитетининг секретари Иброҳим Каримов ва Оққўрғон район партия комитетининг секретари О. Усмонов ўртоқлар қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ҳисоб бердилар.

— КПСС XX съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг шундан кейин бўлиб ўтган Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошира бориб, — деди ўртоқ Исроил **Каримов**, — Бекобод районининг партия ташкилоти, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ишда бир мунча ўзгариш ясашга муваффақ бўлдилар. КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарорларидан руҳланган пахтакорлар бу йил 20 минг гектардан ортиқ майдонга чигит экиш, 43,3 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга топшириш, ҳар гектар ернинг ўртача ҳосилдорлигини 26,3 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Ўртоқ Каримов районда мўл ҳосилга замин ҳозирлаш юзасидан маълум даражада иш қилинганлиги тўғрисида гапиргандан кейин, ғўза парваришини ташкил қилиш соҳасидаги жиддий камчиликларга тўхталади.

Колхоз ва совхозларда ҳозиргача ғўзага биринчи цикл комплекс ишлов бериш тамомлангани йўқ. Айниқса экинни озиқлантириш ва суғориш иши кечиктирилмоқда. Бунинг ривожланишига таъсир қилмаслиги мумкин эмас. Каттагина майдондаги ғўзалар ривожланишдан орқада қолмоқда. «Чаноқ» совхозида эса 1000 гектардан ортиқ ердаги ғўза ўт ичида қолиб кетган.

Ҳозиргача 1500 гектар ердаги чигит тўла ундириб олингани йўқ. Чигит ола униб чиққан участкаларга қўшимча чигит экиш ҳамма жойда ҳам яхши ташкил қилинган деб бўлмайди. Бир қатор колхоз ва совхозларда ғўзани механизмлар билан ягана қилганда қатор ораларининг тўғри бўлишига эътибор берилмади.

Андижон области пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси район пахтакорларига катта ёрдам кўрсатдилар. Текшириш натижаси район партия комитети, район ижроия комитети, бир қатор колхоз ва совхоз раҳбарларининг иш савияси ҳозирги талабларга жавоб бермаслигини кўрсатди. Район партия комитети ва район ижроия комитетининг асосий хатоси шундан иборатки, улар ишга ярокли барча аҳолини дала ишларига тўла жалб этиш юзасидан зарур чоралар кўрмадилар. Ҳозир бу хато тузатилмоқда.

Ҳозирги шароитда техникадан тўла фойдаланиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Афсуски, бу соҳада кўпгина хато ва камчиликларга йўл қўйилмоқда. Кўпгина культиваторлар ва тракторлар ишламаётир, машиналарнинг иш унуми паст. МТС ва совхозларнинг раҳбарлари машиналарнинг иши устидан суст контроллик қилаётганликлари, техника хизмати яхши йўлга қўйилмаганлиги сабабли ана шундай аҳвол содир бўлмоқда.

Докладчи «Чаноқ» совхози каби техника билан етарли таъминланмаган хўжаликларга техника таъминотини кучайтириш лозимлиги ҳақидаги масалани қўяди. Шунингдек у республикада ҳозиргача автоматлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмаганлиги ва уни ҳозирга қадар Пятигорск ҳамда Владимир шаҳарларидан ташиб келтирилаётганлигини айтади.

— Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг бошқармалари, — деб уқтирди ўртоқ Каримов, — нима учун МТСларни етарли миқдорда автоматлар билан ўз вақтида таъминлаш ҳақида қайғирмаётганликларига тушуниб бўлмайди.

Ўртоқ Каримов «Чаноқ» совхозида ғўзага ишлов бериш ва уни парвариш қилиш соҳасида юз берган оғир аҳволни характерлаб, район партия комитети совхозга ўз вақтида ёрдам бера олмаганлигини ва коллективни юз берган қийинчиликни бартараф қилишга сафарбар эта олмаганлигини эътироф этди. Совхозга область совхозлар тресты ҳам ёрдам бермаётир. Ваҳоланки, унинг раҳбарлари Иброҳимов, Шмелев ва Турсунов ўртоқлар бу ердаги аҳволдан жуда яхши хабардордирлар. Бунинг устига область совхозлар тресты совхознинг имкониятларини ҳисобга олмай, бу ерда 500 гектар қўриқ ва партов ерларни ўзлаштиришни планлаштирди. Лекин бу ишни бажариш учун совхоз механизмлар билан таъминланмади.

Сўнгра докладчи Далварзин каналининг қуйи қисмида жойлашган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш лозимлиги ҳақида гапиради.

Ўртоқ Каримов районда партиявий-сиёсий ишлар бирмунча жонланганлигини кўрсатиш билан бир қаторда бу соҳада қатор жиддий камчиликлар ҳам борлигини таъкидлади. Бу камчиликлар аввало шундан иборатки, район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари колхозчилар, совхоз ишчилари ва механизаторларнинг социалистик мусобақасига чинакамига бошчилик қила олмадилар. Новаторларнинг илғор иш тажрибаси суст пропаганда қилинмоқда. Меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишга етарли эътибор берилмаётир. Дала шийпонлари яхши жиҳозланмаган. Район партия комитети агитаторлар билан доимий иш олиб бормаётир. Райком бюросининг аъзолари меҳнаткашлар ўртасида камдан-кам доклад қиладилар.

Ҳамма колхозларда ҳам иссиқ овқат ташкил қилинган, деб бўлмайди. Савдо ташкилотлари яхши ишламаётирлар. Магазинларда зарур товарлар ҳамма вақт ҳам топила бермайди. Кўпчилик колхозларда болалар яслиси ва боғчалари бўлмаганлиги туфайли болали колхозчи ва ишчи аёллар дала ишларида қатнаша олмаётирлар.

Шундан сўнг ўртоқ Каримов пилла, шоли, сабзавот ва полиз экинлари, жун, гўшт, сут ҳамда тухум етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақида гапирди. У, районда чорвачилик суст ривожланаётганлигини таъкидлади. Сут соғиш ва гўшт етиштириш кўрсаткичларининг пастлигига район партия комитети ва район ижроия комитетининг чорвачилик билан яхши шуғулланмаётганликлари, илғор тажрибани оммалаштирмаётганликлари сабаб бўлмоқда.

Ўртоқ Каримов район партия ташкилоти, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари йўл қўйилган хато ва камчиликларни тузатадилар ҳамда қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб пленум қатнашчиларини ишонтирди.

Сўз ўртоқ Иброҳим **Каримов**га берилади. Сирдарё районининг меҳнаткашлари, дейди у, ўз зиммаларига бу йил давлатга 41 минг тоннадан ортиқ пахта бериш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни бирмунча кўпайтириш, барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, иш процессларини максимал механизациялаштирган ҳолда кетмон ишлатмасдан пахта етиштиришнинг илғор методларини кенг жорий қилиш мажбуриятларини олганлар. Район партия комитети раҳбар кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш соҳасида айрим ишлар қилди. 32 трактор-далачилик бригадаси ташкил қилинди.

— Бизнинг асосий эътиборимиз, — деди ўртоқ Каримов, — ҳамма жойда чигитни тўла ундириб олиш, тўла гектар ҳосил қилишни таъминлашга қаратилди. Бу соҳада кўпгина иш қилинди. Аммо жиддий камчиликлар ҳам йўқ эмас.

Андижон область пахтакорларининг бригадаси томонидан ўтказилган текшириш шуни кўрсатдики, бир қатор майдонларда ғўза ёмон ривожланмоқда. Ленин номли, Сталин номли, «Правда», «Ёш ленинчи», «Ленинизм» колхозларида, «Малик» совхозининг 4-бўлими пахта майдонларида қатқалоққа йўл қўйилди. Айрим хўжаликлар чигит сийрак униб чиққан қаторларга қўшимча чигит экишни чўзиб юбордилар. Район ғўзани озиқлантириш ва чопиқ қилишда жуда орқада қолмоқда. Ғўзани парвариш қилиш юзасидан белгиланган кундалик топшириқ бажарилмаётир. Барча ишга ярокли аҳоли дала ишларига тўла сафарбар этилмаган.

Районда режа сими тортиб чигитни квадрат-уялаб экиш плани бажарилмади. Бу илғор метод билан пландаги 7500 ўрнига ҳаммаси бўлиб 2861 гектар ерга чигит экилди. Йўл қўйилган камчиликни тузатиш мақсадида 11000 гектарга яқин ердаги ғўза икки томонлама ишлов беришга мослаб механизмлар билан қирқилди. Биринчи узунасига ва кўндалангига культивация қилиш 25 майгача тамомланади.

Ишга ярокли барча колхозчилар ва совхоз ишчиларини дала ишларига жалб этиш чораси кўрилмоқда. Пахтакорларга нормал маданий-маиший шароит яратиб бериш мақсадида 25 майгача барча дала шийпонлари жиҳозланади.

Сўнгра докладчи қанча ерга маккажўхори, сабзавот, полиз ва бошқа экинлар экилганлиги ҳақида гапиради. Районда ҳозиргача пландагига нисбатан 500 гектар маккажўхори кам экилган.

Ўртоқ Каримов чорвачиликдаги аҳволга тўхталади. Ўтган 4 ой мобайнида йиллик планнинг 27,5 проценти миқдорида сут тайёрланган.

Шундан сўнг докладчи партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни анализ қилишга ўтади ҳамда унинг савияси талабга жавоб бермаслигини тан олади. Ўртоқ Каримов район партия ташкилоти ишдаги камчиликларни бартараф қилиш ва 1958 йил учун олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун барча чораларни кўради, деди.

Сўнгра Оққўрғон район партия комитетининг секретари ўртоқ **О. Усмонов** доклад қилди. Унинг айтишича районда чигит экиш қисқа агротехник муддатларда ўтказилди. Чигит асосий майдонларда тупроқнинг ўз намида тўла ва бир текис ундириб олинди. Бу йил биринчи марта ғўзани механизмлар билан қирқиш кенг равишда амалга оширилмоқда.

Шу билан бир қаторда докладчи экишдан кейин жиддий камчиликлар содир бўлганлигини такидлади 700 гектардан ошиқ ерга чигит қайта экилди. Бир қатор хўжаликларда чигитни тўла ва соғлом ундириб олиш ва ғўзани парвариш қилиш тадбирлари суст амалга оширилмоқда. Область партия комитетининг бюроси махсус қарор қабул қилиб, юз берган оғир аҳволни бартараф қилиш юзасидан чоралар кўриш лозимлигини ўз вақтида кўрсатди. Бу соҳада айрим ишлар қилинди. Аммо, район партия комитети ва район ижроия комитети барча камчиликларни тўла бартараф қилишни таъминлай олмадилар, ғўзани яганалаш, озиқлантириш каби ишларнинг суръатини оширишга эришмадилар. Ғўза парвариши соҳасида қолоқликка олиб келган сабаблардан бири кўпгина ишга ярокли колхозчиларнинг дала ишларига қатнашмаётганликларидадир. Сўнгра ўртоқ Усмонов чорвачилик соҳасида олинган мажбуриятнинг қандай бажарилаётганлиги ҳақида гапирди ва у ниҳоятда қониқарсиз аҳволда эканлигини таъкидлади.

Ҳозир район партия комитетининг бюроси, бошланғич партия ташкилотлари аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйиш юзасидан барча чораларни кўрмоқдалар. Шу муносабат билан ўртоқ Усмонов партиявий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишларни яхшилаш, агитаторларнинг фаолиятини кучайтириш мақсадида амалга оширилаётган айрим тадбирлар ҳақида гапирди. Шу билан бирга у, пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги жиддий нуқсонларни таъкидлади.

Пленум қатнашчилари Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Андижон область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Ҳайдаров**нинг нутқини катта қизиқиш билан тингладилар.

Ўртоқ Ҳайдаров Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган юксак мажбуриятларни бажариш учун курашнинг биринчи даврида жиддий иш қилганликларини таъкидлаб, пленум қатнашчиларининг эътиборини андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси аниқлаган камчиликларга жалб этди.

Нотиқ область колхоз ва совхозлари далаларидаги ишнинг аҳволини характерлар экан, пахта ва бошқа экинларни парвариш қилишни яхшилаш юзасидан бир қатор қимматли маслаҳатлар берди ва таклифлар киритди. У, тошкентлик мусобақадош пахтакор ўртоқлар андижонликларнинг танқидий мулоҳазаларини ва маслаҳатларини ҳисобга оладилар, мавжуд камчиликларни бартараф қилиш учун барча кучларини сарфлайдилар ҳамда олинган социалистик мажбуриятни шараф билан бажарадилар, деб ишонч билдирди.

Район партия комитетлари секретарларининг ҳисоботи ва ўртоқ Ҳайдаровнинг ахбороти юзасидан қизғин музокаралар бошланди.

Минбарга Бўка район партия комитетининг секретари ўртоқ **Э. Шайхов** чиқади. У район партия ташкилоти асосий эътиборни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги резервларни аниқлашга қаратганлиги ҳақида гапирди. Бу йил пахта етиштиришни 6 минг тоннага кўпайтириш, районда гектаридан 20 центнердан кам ҳосил оладиган биронта ҳам хўжалик бўлмаслиги учун курашга қарор қилинган.

Иқтисодий жиҳатдан заиф, кам ҳосилли колхозларга алоҳида эътибор берилди. Ана шу хўжаликлар тажрибали кадрлар билан мустаҳкамланди ва уларга техника жиҳатидан катта ёрдам кўрсатилди, пахта майдони кенгайтирилди. Комплекс механизацияни жорий қилишга катта аҳамият берилди. Бу йил пахта майдонининг 80 процентидан ортиқ ердаги ғўзага икки томонлама ишлов берилади. Қарийб 12 минг гектар майдонда бу иш деярлик тамомланди.

Сўнгра ўртоқ Шайхов ғўзани парвариш қилишда андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси томонидан аниқланган камчиликлар ҳақида гапириб, пленум қатнашчиларини ғўзани яганалаш, озиқлантириш, чопиқ қилиш суръатини ошириш юзасидан барча чоралар кўрилади, деб ишонтирди.

Нотиқ районнинг сувга бўлган эҳтиёжини қондиришга эътиборсиз қараётганлиги учун область суғориш тармоқлари бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Полвонов) ва республика Сув хўжалиги министрлиги (министр ўртоқ Бильбас)ни танқид қилди.

«Фарҳод» совхозининг директори ўртоқ **К. Ботиров** совхоз коллективининг иши ҳақида гапирди. Совхоз ғўзага биринчи цикл ишлов беришни, шу жуладан озиқлантиришни ҳам тамомлади. Шу кунларда ғўза иккинчи марта озиқлантирилмоқда. Ҳозир тупроқ намни талаб қилмоқда. Буни ҳисобга олиб совхоз пахтакорлари суғоришни кучайтириб юбордилар.

Коллективимиз ўз олдига совхозни кўп тармоқли хўжаликка айлантириш вазифасини қўйган. Бу ерда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кенг йўлга қўйиш назарда тутилади. Ўртоқ Ботиров чорва молларини озуқа билан таъминлаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида гапирди. Совхозда 60 гектар ерга маккажўхори экилди, озуқа бўладиган илдизли экинларни етиштиришга катта эътибор берилмоқда.

Ўртоқ Ботиров ўз сўзининг охирида андижонлик мусобақадош ўртоқлар томонидан аниқланган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида гапирди.

Пискент район партия комитетининг секретари ўртоқ **Х. Латипов** ғўзанинг ривожланишида юз берган ва андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси кўрсатган камчиликларнинг қандай бартараф қилинаётганлиги ҳақидаги тажриба билан ўртоқлашди.

Бу йил Пискент пахтакорлари давлатга 22,3 минг тонна, яъни ўтган йилдагига қараганда 2,3 минг тонна кўп пахта бериш мажбуриятини олганлар. Чигит экиш 1956 йилдагига нисбатан 10 кун кечикиб тамомланди. Шу сабабли районда ғўзанинг аҳволи жиддий ташвиш туғдирмоқда. Ғўза парвариши қулай агротехника муддатларида ўтказилмаётир.

Районда техникадан, от-улов ва ишчи кучи ресурсларидан етарли фойдаланилмаётир.

Район партия комитети ва район ижроия комитети, партия, совет активи юз берган жиддий аҳволни ҳисобга олиб, ғўза парвариши суръатини кескин равишда кучайтириш чораларини кўрдилар.

Ўртоқ Латипов пленум қатнашчиларини район пахтакорлари ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликка тезроқ барҳам бериш ва олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун барча чораларни кўрадилар, бутун куч ва имкониятларни сафарбар этадилар, деб ишонтирди.

Сўнгра нотиқ ДТ-54 маркали тракторларнинг, НКО-4 ва НКО-6 маркали СУЗларнинг конструкциясини яхшилаш, ўғит солиш учун ярокcиз бўлган кичкина банкаларни алмаштириш масаласини қўяди. У, колхоз ва совхозларнинг техника ҳамда запас қисмлар билан яхши таъминламаётганлиги, совхоз ишчиларининг эҳтиёжларини қондиришга эътибор бермаётганлиги учун область қишлоқ хўжалик бошқармасини (бошлиғи ўртоқ Тожиев) ва область совхозлар трестини (директори ўртоқ Иброҳимов) танқид қилди.

Октябрь районидаги Свердлов номли колхознинг раиси ўртоқ **Р. Колжонов** ўз сўзида андижонлик пахтакорлар томонидан аниқланган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақида гапирди.

Сўз область совхозлар трестининг директори ўртоқ **А. Иброҳимов**га берилади. У, совхозларнинг хўжалик фаолиятида эришилган айрим муваффақиятларга қарамай, ғўзанинг аҳволи қониқарсиз эканлигини айтди. Айрим совхозларнинг раҳбарлари хотиржамликка берилганлар. Буни андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси тўғри кўрсатди.

2-«Далварзин» совхозининг бош агрономи ўртоқ Кочетков ғўзани барвақт озиқлантириш зарурлиги масаласида узоқ вақт тортишиб келди ва у жиддий огоҳлантирилгандан кейингина ҳозирги вақтда энг муҳим аҳамиятга эга бўлган бу ишни амалга оширишга киришди.

«Социализм» совхозида ғўза парвариши мутлақо қониқарсиз олиб борилмоқда. Бу ерда 200 гектардан ортиқ ерда чигит униб чиқмаган, кўпгина карталарни ёввойи ўт босган.

Ўртоқ Иброҳимов «Чаноқ», 6-«Кўкорол», «Гулистон», «Дружба» совхозларидаги ишнинг аҳволини анализ қилиб, бу хўжаликларда техникадан ёмон фойдаланилаётганлигини кўрсатди.

Сўнгра у бўлимларнинг агрономлари ва трактор-далачилик бригадалари бошлиқларининг ўзларига ғўзани суғориш муддатларини белгилаш имкониятини бериш зарурлиги масаласини қўяди.

Нотиқ бу йил барча майдонлардаги экинга икки томонлама ишлов бериш, 30 минг гектар ердаги ғўзани эса кетмон ишлатмасдан парвариш қилиш мўлжалланганлиги ҳақида гапирди. У, чорвачиликдаги ишнинг аҳволини анализ қилиб, ҳозиргача йиллик планнинг фақат 16 проценти миқдорида гўшт, 26 проценти миқдорида сут ва 36 проценти миқдорида тухум етиштирилганлигини айтди.

Ўртоқ Иброҳимов совхозларда моддий-техника соҳасида юз берган оғир аҳвол ҳақида ҳам гапирди. Қишлоқ хўжалик таъминоти органлари совхозларнинг авторезина, чопиқ тракторлари учун резинали ғилдираклар, ёғоч-тахта ва томнинг устини ёпишда ишлатиладиган материалларга бўлган эҳтиёжини қондириш учун зарур чоралар кўрмаётирлар. Зарур запас қисмлар йўқлиги сабабли 130 чопиқ трактори ва совхозлардаги автомашиналарнинг ярмидан кўпроғи бекор турмоқда. Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг раҳбар ходимлари совхозларнинг ҳаёти билан кам қизиқадилар, министрнинг моддий-техника таъминоти масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари Кичанов ва Ферштат ўртоқлар эса уларга етарли эътибор бермайдилар. Бошқарувдаги кўп табақалик совхозларнинг нормал ишлашига халақит бермоқда.

Калинин район партия комитетининг секретари ўртоқ **Ғ. Мажидов** пахта, картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги аҳвол ҳақида гапирди. Район партия комитети, район ижроия комитети ва колхозларнинг фаолиятидаги муҳим камчиликлардан бири шундаки, улар қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва харид қилишнинг бориши устидан бўш контроллик қилмоқдалар.

Ўртоқ Мажидов пленум қатнашчиларини Калинин районининг меҳнаткашлари хўжалик фаолиятидаги мавжуд камчиликларни бартараф қиладилар ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарадилар, деб ишонтирди.

Сўз «Чирчиксельмаш» заводининг директори ўртоқ **Е. Белов**га берилади. У, завод коллективи пахтакорларга культиваторлар, ғўзапоя йиғувчи машиналар, культиваторлар учун деталларнинг комплектлари, модернизациялаштирилган культиваторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда уларнинг деталларини ишлаб чиқараётгани ва етказиб бераётгани ҳақида гапирди. Ҳозирги вақтда, яъни кетмон ишлатмасдан пахта етиштириш вазифаси қўйилган шароитда саноат корхоналари пахтакорларга ёрдамни кучайтиришлари, қишлоқ хўжалик техникасини такомиллаштиришлари зарур.

Ўртоқ Белов айрим машиналар, жумладан ғўзапоя йиғувчи «КС-4» машинаси талабга жавоб бермаслигини, 3 минг культиватор тайёрлашни йўлга қўйиш кераклигини айтди. Чунки, ҳозир культиваторларга бўлган талаб катта. У, сўзининг охирида запас қисмлар, айниқса культиваторлар учун ишчи органлар ишлаб чиқариш планига ўзгартиш киритиш ва уларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш лозимлиги масаласини қўяди.

Минбарга Бекобод шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Гренадеров** чиқади.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленумидан кейин, дейди у, шаҳар партия комитети шаҳар меҳнаткашларининг куч-ғайратини оталикдаги Бекобод районига жиддий ёрдам кўрсатишга қаратди. «Чаноқ» совхози ва район колхозларига бульдозерлар, скреперлар ва бошқа техника билан кўмаклашилди. Шунга қарамай райондаги ишнинг аҳволи яхши эмас. Айниқса «Чаноқ» совхозида хўжалик ишлари ёмон аҳволда. Бу совхозга жуда кам эътибор бераётганликлари учун республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва область совхозлар трестига эътироз билдирса арзийди. Совхозда тракторлар, мутахассислар етишмайди. Аммо бу масала секин ҳал қилинмоқда.

Ҳозирги вақтда ғўза парваришида совхозга ёрдам бериш учун шаҳардан 160 киши юборилди. Шунингдек у ерга токарлар, слесарлар, темирчилар ҳам юборилди. Райондаги қолоқ колхозларга ҳам ана шу хилда ёрдам кўрсатилмоқда.

Пленумда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Н. Нуриддинов** нутқ сўзлади.

Ўртоқ Нуриддинов айтдики, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг бу йил мамлакатга 3 миллион тонна «оқ олтин» етказиб беришдек шарафли вазифасини ҳал қилишда Тошкент областининг пахтакорлари муҳим роль ўйнашлари керак.

Пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида 475 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга топшириш мажбуриятини олган эдик. Сўнгра КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленуми қарори ва «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида» СССР Олий Совети сессиясида қабул қилинган Қонунга жавобан область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу мажбуриятни қайта кўриб чиқдилар ва мамлакатга 500 минг тонна пахта бериш ҳақида янги мажбурият қабул қилдилар.

Шунингдек луб экинлари ҳосили етиштиришни 120 минг тоннагача, пилла етиштиришни 900 тоннагача, картошка етиштиришни 100 минг тоннагача, сабзавот етиштиришни 130 минг тоннагача, полиз экинлари етиштиришни 90 минг тоннагача етказишга қарор қилинди.

Чорвачилик маҳсулотлари ҳам ўтган йилдагига нисбатан анча кўп етиштирилади.

Ўртоқ Нуриддинов ҳосил учун курашнинг биринчи даврида эришилган айрим муваффақиятларни қайд қилиб, пленум қатнашчиларининг асосий эътиборини ишдаги камчилик ва нуқсонларни тезда бартараф қилишга жалб этади.

Нотиқ олинган социалистик мажбуриятлар умуман область бўйича ва бир қатор районлар бўйича қандай бажарилаётганлигини анализ қилиб, Оққўрғон, Сирдарё, Ўртасарой район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг, бир қатор МТС, колхоз ва совхоз раҳбарларининг раҳбарлик услуби ва методини кескин танқид қилади.

Ўртоқ Нуриддинов ўз нутқида асосий эътиборни дала ишларида банд бўлган колхозчилар, МТС ва совхозларнинг ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масаласига қаратди.

Далада ишлаётган кишиларнинг катта қисмини хотин-қизлар ташкил қилади. Уларнинг аксарияти болали аёллардир. Бироқ кўпчилик колхоз ва совхозларнинг, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг раҳбарлари болалар яслилари ҳамда майдончалари ташкил қилишга масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Шу муносабат билан Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Синдоров ва Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси Юнусов ўртоқлар қаттиқ танқид қилинди. Мисол учун, Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг 9-бригадасида ясли учун деразa ва тахта поли бўлмаган, жиҳозланмаган бино ажратилган. Болалар учун махсус овқат тайёрланмайди. Санитария қоидасининг энг оддий талабларига ҳам риоя қилинмайди. Оққўрғон районидаги илғор «Ленинобод» колхозининг 1-бригадасидаги болалар яслисида ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Оққўрғон ва Сирдарё район партия комитетларининг секретарлари О. Усмонов, И. Каримов ва бошқа масъул ходимлар болали аёлларнинг хотиржам унумли меҳнат қилишлари учун яхши шароит яратиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилмаётирлар.

Ўртоқ Нуриддинов дала ишлари даврида колхоз ва совхозлардаги энг яхши бинолар ва боғларни болалар учун ажратиб бериш, ана шу биноларда ясли ва боғчалар ташкил қилиш, болаларни тарбиялаш ва дам олишини ташкил қилиш учун маблағ ажратиш зарурлиги масаласини қўяди. Шунингдек кичик мактаб ёшидаги болаларга ҳам ғамхўрлик ва эътиборни кучайтириш лозим.

Колхозларда ва совхозларда марказий болалар яслилари ташкил қилиш билан бир қаторда бевосита дала шийпонлари ҳузурида ҳам етарли миқдорда болалар яслилари барпо этиш, уларни жиҳозлаш керак.

Болаларга меҳрибонлик билан муносабатда бўлиш, уларнинг дам олишини тўғри ташкил қилиш фақат ота-оналарнинггина унумли меҳнат қилиши учун шароит яратиб қолмай, балки болаларнинг ёзги каникул даврида яхши тарбияланиши ва дам олишини ҳам таъминлайди.

Сўнгра нотиқ дала шийпонларини вужудга келтириш ва колхозчилар, совхоз, ҳамда МТС ишчиларининг маданий дам олишини ташкил қилиш масаласига тўхталади, бу соҳада жиддий камчиликлар борлигини конкрет фактлар асосида кўрсатиб беради.

Жумладан, Бекобод районидаги кўпчилик колхозларнинг бригадаларида дала шийпонлари йўқ. Борлари эса ремонт қилинмаган, жиҳозланмаган.

Йирик пахтачилик совхози бўлган 1-«Далварзин» совхозида ҳам яхши жиҳозланган биронта дала шийпони йўқ.

Ўртоқ Нуриддиновнинг нутқида далада ишлаётган кишилар учун иссиқ овқат ташкил қилиш, уларга медицина ва савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш масалаларига ҳам катта эътибор берилди.

Дала ишларининг бошланганига 2 ой бўлди. Бироқ, унда қатнашаётган кишилар учун иссиқ овқат ташкил қилиш, уларга медицина ва савдо хизмати кўрсатиш мутлақо қониқарсиз ташкил қилинган.

Матлубот кооперацияси органлари ўтган йили иссиқ овқат ташкил қилиш соҳасида айрим ишлар қилган эдилар. Аммо, бу йил улар бу муҳим ишга етарли эътибор бермаётирлар.

— Далада ишлаётган колхозчиларга, совхоз ва МТС ишчиларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, болалар муассасалари ташкил қилиш, — деб уқтирди ўртоқ Нуриддинов, — ҳаётий муҳим масалалар бўлиб, олган социалистик мажбуриятларимизнинг муваффақиятли бажарилиши унинг тўғри ҳал қилинишига боғлиқдир. Область партия комитетининг пленуми дала ишларида банд бўлган колхозчиларга, совхоз ва МТС ларнинг ишчиларига барча зарур маданий-маиший шароитлар яратиб беришга масъулиятсизлик билан қараш фактларини қоралаши ва барча колхозларда, совхозларда ҳамда машина-трактор станцияларида бу ишни жиддий равишда яхшилашни асосий вазифа қилиб қўйиши лозим. Бундан кейин масалани шундай қўйиш кераккки, токи бу муҳим иш участкасига масъулиятсизлик билан қаровчи ҳар бир раҳбар вазифасидан бўшатилсин ва қатъий партия жазосига тортилсин.

Болалар муассасалари барпо этиш, қишлоқ меҳнаткашлари учун иссиқ овқат ташкил қилиш ва уларга медицина ҳамда савдо хизмати кўрсатишни яхшилашда Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг партия ташкилотлари ёрдам беришлари ва даставвал дала ишлари даврида колхоз ва совхозларга тарбиячиларнинг катта группасини юбориш лозим.

Ўртоқ Нуриддинов шундан сўнг КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарори ва «Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш ҳақида» СССР Олий Совети сессияси қабул қилган Қонун областда қандай бажарилаётганлигига тўхталиб, чорвачилик маҳсулотлари, луб экинлари ҳосили, пилла, забзавот, картошка ва бошқа экинлар ҳосилини етиштириш юзасидан олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини характерлаб берди. У, юқори ҳосилли экин—маккажўхорининг парваришини қилишни яхши ташкил этмаганлик учун бир қанча районларни қаттиқ танқид қилди.

Тошкент области шароитида ғўзани эрта муддатларда ривожлантиришни таъминлаш социалистик мажбуриятни бажаришнинг асосий фактори ҳисобланади. Шунга асосан ғўзага ишлов бериш ва уни парвариш қилиш соҳасидаги барча ишлар эрта муддатларда зарур ҳосилни тўплаб олиб, ҳамма жойда август ойининг охирида пахта йиғим-теримига киришиш, сентябрь ойида эса мажбуриятнинг 40 — 45 проценти миқдоридаги пахтани териб олиш ва давлатга топшириш имкониятини берадиган даражада ташкил этилиши керак.

Бунинг учун нима қилиш керак?

Биринчидан, ҳар бир колхоз, совхоз, бригадада чигит униб чиқмаган, кўчат сийрак бўлган, шунингдек ғўзаси ривожланишда орқада қолган участкалар ва карталарни аниқлаш керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ зарур агротехник тадбирларни белгилаш ҳамда уни ўз вақтида амалга ошириш йўли билан ғўзаси ривожланиш жиҳатидан орқада қолган участкаларни яхши участкалар қаторига етказиб олиш керак;

Иккинчидан, яқин кунлар ичида ғўзани яганалашни, озиқлантиришни, культивация қилишни ва чопиқ қилишни тугаллаш зарур;

Учинчидан, июнь ва июль ойларида ғўза қатор ораларини камида 4 марта узунасига ва кўндалангига культивация қилиш лозим;

Тўртинчидан, ғўзани кеч озиқлантириш, айниқса азотли ўғитлар билан кеч озиқлантириш ҳосилнинг етилиш муддатига салбий таъсир кўрсатишини назарга олиб, 15-20 июнгача экинни минерал ва маҳаллий ўғитлар билан камида 3-4 марта озиқлантириш зарур. Бундан ташқари экинга солиш учун маҳаллий ўғитларни қидириб топиш ва планда белгиланган миқдордан 30—40 процент кўп тайёрлаш лозим. Шунингдек фекаль ўғитларни ғўзага шарбат қилиб оқизиб солишни кенг қўлланиш керак;

Бешинчидан, ҳозир суғоришнинг энг муҳим давридир. Уни кечиктиришга, айниқса Шимолий Тошкент, Юқори Тошкент каналлари ва Тошкент канали зоналарида суғоришни кечиктиришга йўл қўйиш мумкин эмас. Вазифа шундан иборатки, яқин кунлар ичида барча ирригация иншоотларини тўла текшириб чиқиш ва суғоришни ғўзани озиқлантириш ҳамда қатор орасини ишлаш билан мувофиқлаштирган ҳолда кучайтириб юбориш лозим.

Ҳаво паст келганлиги сабабли область далаларида қишлоқ хўжалик зараркунандалари, айниқса ҳосилга ҳозирнинг ўзидаёқ жиддий зарар келтираётган шира тарқалди. Колхоз, совхоз ва МТСларнинг раҳбарлари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари ҳеч қандай кечиктирмасдан қишлоқ хўжалик зараркунандаларига биринчи навбатда ширага қарши курашни кучайтиришлари, зарарланган участкаларни ўз вақтида аниқлашлари ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тарқалишига йўл қўймасликлари зарур.

Ғўзани парвариш қилган вақтда ҳосилни машина билан териб олишга тайёргарлик юзасидан барча чораларни кўриш керак. Яқин кунлар ичида пахтаси машина билан териладиган далаларни ажратиш ва ундаги экинни парвариш қилишни шундай ташкил этиш кераккки, токи пахта териш агрегатларининг юқори унум билан ишлаши учун етарли шарт-шароит вужудга келсин.

Сўнгра ўртоқ Нуриддинов ғўзани парвариш қилиш тадбирларини белгилашда колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, мутахассислар ва бригада бошлиқларига ташаббус кўрсатиш имкониятини бериш ҳамда улардан бу тадбирларни амалга ошириш ва даставвал дала ишларининг сифати учун жавобгарликни талаб қилиш масаласини қўяди.

Ўртоқ Нуриддинов ўз нутқининг охирида пленум қатнашчилари номидан, область партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлари номидан социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини текшириш вақтида ўзларининг танқидий мулоҳазалари ва маслаҳатлари билан катта ёрдам кўрсатганликлари учун Андижон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадасига раҳмат айтади.

— Шу билан бирга, — деди ўртоқ Нуриддинов, — областимиз партия ташкилоти олдида пахта учун курашнинг ҳозирги палласида турган катта вазифалар шараф билан бажарилади, деб ишонч билдиришга ижозат беринглар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Андижон область пахтакорлари аниқлаган камчиликларни тезда тугатайлик!

Октябрь районидаги машҳур «Шарқ юлдузи» колхози аъзолари бу йил 1300 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Колхозда кетмон ишлатмай механизация ёрдамида ҳосил етиштириш учун курашувчи механизаторлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. **Суратда:** 15-бригада механизатори **Н. Жўраев** ғўзаларни механизация ёрдамида яганаламоқда.

Қ. **Розиқов** фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ғўзанинг биринчи парваришини тез кун ичида тугаллаш керак

1-«Оҳангарон» совхозининг раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, улар ғўзанинг дастлабки парваришини намунали ўтказиш, гектарнинг тўла бўлишини таъминлаш, пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг асосий омилларидан биридир, деб гап уқтирадилар. Биз, раҳбарларнинг гапига қараганда бу совхозда ғўза парвариши ҳар тарафлама кучайтириб юборилган бўлса керак, деб ўйлаган эдик. Афсуски, шундай бўлиб чиқмади. Бу ерда ғўза парваришининг ҳозирги аҳволи талабга жавоб бермайди.

Совхознинг 1, 3-бўлимларида чигит барча майдонларда бир текисда ундириб олинган эди. Бу майдонларни айлансангиз 3-4 қулоқ бўлиб қолган ғўзаларни кўриб совхоз ишчиларининг меҳнати яхши натижалар берганлигини ҳис қиласиз. Бироқ 1-бўлимнинг ўртоқ Маматов бошлиқ бригадасини ҳисобга олмаганда, кўпчилик бригадаларда ғўзани культивация қилиш иши ғоятда суст олиб борилмоқда. Шунингдек 3-бўлимда ҳам бу соҳада олиб борилаётган ишлар ҳеч кимни қаноатлантирмайди. Бу бўлимда мавжуд техникадан тўла фойдаланилмаётир, 3 та трактордан фақат биттасигина ғўза парваришида ишлатилмоқда. Маълумки, культивация билан бир вақтда ғўзаларни ўғитлаш бу йилги шароитда айниқса муҳим аҳамиятга эга. Бироқ бу ерда ғўзаларни эрта озиқлантиришга етарли эътибор берилмаётир. Ғўза парваришида ишлатамиз деб ташиб келтирилган суперфосфат ва селитра дала четларида уйилиб сочилиб ётибди.

1-бўлимнинг ўртоқ Зулфи Худойқулова бригадасида тўла гектар учун курашга яхши эътибор берилмаган. Бригада далаларини айланиб чиқиш натижасида шу нарса маълум бўлдики, бу ерда карта атрофлари, бурчаклар, марза ва уватларга чигит экилмасдан қолган. Шу туфайли 4 гектарга яқин ердан фойдаланмай қолинган. Чигит иккинчи марта қайталаб экилган ерларда ҳам кўчатларни текис ундириб олиш ва соғлом ривожланаётган ғўзаларга бараварлаштириб олишга аҳамият берилмаётир. Натижада ер юзасига ташлаб кетилган чигитлар униб чиқмай, қуриб қолмоқда. Бўлимнинг бошқа бригадалари ва 3-бўлимда ҳам чигит экилмай қолган ерлар анчагина бор. Шунга қарамасдан бу ерда ҳалигача ола чиққан ерларга чигит экиш, шунингдек бу ерларда ғўза парваришини кучайтириб юбориш чоралари кўрилмаётир.

Совхознинг 50 процентга яқин ердаги ғўзалари яганалашни талаб қилади. Лекин нима учундир бу ерда ҳалигача яганалаш бошлаб юборилмаган. Биз 3-бўлим бошлиғи А. Қўшоқов ва 1-бўлим агрономи Охунов ўртоқлардан нега ғўза парваришига бундай эътиборсизлик билан қаралаётир, яганалашни кучайтириб юбориш керак, деб айтганимизда, улар ҳозир кўпчилик пилла билан банд, шунинг учун ҳам ола чиққан ерларга чигит экиш ва яганалашни ўтказиш учун ишчи кучлари етишмаётир, деган баҳонани рўкач қилдилар.

Совхознинг тўртта дала шийпонидан биронтаси ҳам дуруст жиҳозланмаган, ишчиларнинг маданий дам оладиган жойига айлантирилмаган.

1-«Оҳангарон» совхозининг раҳбарлари ғанимат фурсатни қўлдан бой бермасдан, ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтиришлари, бунинг учун бутун техника воситалари, ишчи кучларини далага сафарбар қилишлари лозим.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Ғўзани яганалашда осма культиваторлардан фойдаланилаётир

Ўзбекистоннинг пойтахт области пахтакорлари экишдан кейинги навбатдаги асосий ишни, яъни ғўзаларни механизация йўли билан яганалаш ишини кучайтириб юбордилар. Квадрат-уялаб чигит экилмаган ерларда яшил квадратлар ҳосил қилинаётир.

Оддий усулда чигит экилган ерларда униб чиққан ғўзаларни кўндалангига қирқиб, квадратлар ҳосил қилинаётгани учун ғўзани икки томонлама ишлашга имконият яратилмоқда.

Бу йил биринчи марта яганалашда Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида ишлаб чиқарилган, олти ва тўрт қаторни бирйўла юмшатиб кетадиган культиваторлардан фойдаланилмоқда. Улар «Ташсельмаш» заводи чиқараётган энг сўнгги конструкциядаги ДТ-24-3-Т тракторларига тиркаб ишлатилади. Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Бекобод районидаги Дзержинский номли колхозларда ва бошқа қишлоқ хўжалик артелларида бу янги машинанинг қўлланилиши шуни кўрсатмоқдаки, тўрт ва олти қаторли культиваторлар билан эски системадаги культиваторларга қараганда 20 процент кўп иш бажариш мумкин. Уларнинг конструктив тузилиши содда, бошқаришга қулай ва вазни енгил. (ЎзТАГ).

43 центнер учун

Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз аъзолари бу йил 680 гектар ерга квадрат-уялаб ва тор қаторлаб чигит экдилар. Колхознинг азамат кишилари ҳар гектар ердан пландаги 36 центнер ўрнига 43 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар. Ҳар бир бригада ва звенода қатқалоққа қарши зарур чоралар кўрилди, биринчи озиқлантириш қизғин бошланди. Колхознинг коммунист Ўғилой Норматова бошчилик қилаётган 1-бригадасида ғўза парвариши айниқса кучайтирилиб юборилди. Бригада аъзолари тўла гектар учун курашиб, ўқариқларга ва чигит унмай қолган ерларга қўшимча чигит экиб бўлдилар. Бу ишда айниқса бригаданинг Матлуба Мирқосимова, Марҳамат Ҳақназарова, Рухсора Иброҳимова сингари илғор аъзолари намуна кўрсатиб, кундалик топшириқни 1,5-2 ҳиссадан бажараётирлар. Бригадада хизмат қилаётган Сотим Исҳоқов, Юнус Юсупов каби механизаторлар ҳам ўз универсаллари билан кунига 10-12 гектар ердаги ғўзани культивациядан чиқармоқдалар ва экинни минерал ҳамда маҳаллий ўғит аралашмаси билан озиқлантирмоқдалар.

А. ЛАТИПОВ.

Ғўза парвариши илғорлари

Областимизнинг колхоз ва совхозлари шу кунларда ҳар гектар ерда ғўза кўчатларининг белгиланган миқдорда бўлишини таъминлаш учун курашиб, ғўзанинг биринчи цикл парваришини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Кўпчилик илғор бригадалар биринчи парвариш ва озиқлантиришни муваффақиятли туғалладилар, аниқ квадратлар ҳосил қилиб, иккинчи ва сўнгги ғўза парваришини анча қулай ўтказишга пухта замин яратдилар.

Кенг майдонларда дуркун ўсаётган ғўзалар пахтакорларнинг ғайратини оширмоқда. Улар Москвада ўтказилган пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш иштиёқида кўтаринки руҳ билан астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Редакциямизга мана шу ҳақда газетхонларимиздан кўплаб хатлар келиб турибди.

— Боёвут районидаги «4-Боёвут» совхозининг 1-бўлим ишчилари, — деб ёзади **Ж. Хўжамуродов, Н. Суюнов, Қ. Назирбеков, Ҳ. Зикриллаев** ўртоқлар, — ўзларига бириктилган 850 гектар пахта майдонида ғўзани биринчи парвариш қилиш ва озиқлантиришни сифатли туғалладилар. Ҳозир барча майдонларда ғўзалар шоналаш арафасида турипти. Бўлим ишчилари бу йил мамлакатга 17.930 центнер «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилганлар. Ўртоқ **Т. Йўляхшиев** янги ташкил қилинган «Фарҳод» совхозининг 4-бўлимида ҳам ғўзалар намунали парвариш қилинаётгани ҳақида хабар қилади.

Янгийўлдан **Қ. Собиров** ёзади: районидаги Свердлов номли колхознинг Нормат Киборов ва Жданов номли колхознинг Ким Цен Сон бошлиқ трактор-далачилик бригадаларида ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлаш ва айни вақтда озиқлантириш ишлари уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг Д. Степанович бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари ғўза парваришида районда энг олдинда бормоқдалар. Натижада улар райком ва райисполкомнинг бригадалараро кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлдилар.

Бригадага 255 гектар ер ва 6 та универсал бириктилган. Бригада аъзолари кетмон ишлатмай асосан механизация ёрдамида мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Бу ҳақда ўртоқ **Т. Усмонов** хабар ёзиб юборган.

Чиноз районидан **У. Сулаймонов** «Ўзбекистон ССР XXX йиллиги» колхозининг А. Усмонов бошлиқ бригадаси, **С. Алиев, Ў. Каримов** ўртоқлар Сталин номли колхознинг П. Жалилов бошлиқ бригадалари ҳам ғўза парваришини намунали ўтказаётганликлари ҳақида хат ёзганлар.

— Бекобод районидаги Навоий номли колхознинг илғор механизатори А. Ҳасанов ғўза қатор ораларини ишлатанда имкони борича кетмон чопиғига ўрин қолдирмасликка ҳаракат қилади. У кунлик нормасини доимо ошириб бажармоқда. Бу ҳақда ўртоқ **Н. Шербеков** хабар ёзиб юборган. Шунингдек **С. Мамадаминов, Х. Маманазаров, Б. Оқбўтаев, А. Суяров** ўртоқлар районидаги «Искра» колхозининг С. Маъмуров, М. Бобоёров бошлиқ бригадалари биринчи парваришни тугатганликлари ҳақида хабар ёзганлар.

Октябрь районидан **А. Нурматов,** Оржоникидзе районидан **К. Ортиқов,** Оққўрғон районидан **Х. Тошев, Р. Ниёзов,** Сирдарёдан **Қ. Яхшилиқов, Ў. Шертозов, Т. Ҳайдаров, Ч. Илёсов,** Верхне-волинск районидан **О. Эргашев, М. Каттабеков, Н. Давронов, Х. Азизов,** Мирзачўлдан **Ф. Нишонбоев, Н. Шакаров, Э. Кубаев, Т. Қозоқбоев, Т. Элмуродов, Б. Соибназаров, А. Султонов, Т. Муслимов, Т. Йўлдошев, А. Жабборов, К. Жабборов** ва **Х. Халилов** ўртоқлар қатор илғор колхоз ва бригадалар биринчи ғўза парваришини туғаллаб иккинчи парваришни уюшқоқлик билан бошлаб юборганликлари ҳақида хат ёзганлар.

Аммо газетхонларимиз ўзлари кўрган ишлаги камчиликлардан кўз юмиб ўтмайдилар. **Р. Маматқуловнинг** ёзишича Верхне-волинск районидаги «Гулистон» совхозининг Ж. Мамарасулов, Баратов бошлиқ бригадаларида кўчатларнинг нормал миқдорда бўлиши учун курашилмаётир. Бу бригада аъзоларининг ишга кеч келиб, эрта кетиши одат тусига кириб қолган. Ҳалигача дала шийпони қурилмаган, колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий тадбир ўтказилмайди.

Сирдарё районидаги Ворошилов номли колхознинг Т. Умаров ва Қ. Норбўтаев бошлиқ бригадаларида ҳалигача чигит тўлиқ униб чиқмаган. Униб чиққан жойларни кўндалангига қирқиш ва яганалаш, хатосига чигит экиш ҳам кечикмоқда. Бу ҳақда **Б. Кенжаев** хабар ёзиб юборган.

Бригада аъзоларининг ғайрати

«Пискент» совхози биринчи бўлимининг Тоҳир Қамбаров бошлиқ бригадасида ғўза парвариши намунали ўтказилмоқда. Улар ғўзани биринчи чопиқдан чиқариб, иккинчи чопиқни ҳам туғаллаш арафасида турибдилар. Бригаданинг Ойниса Пўлатова, Карима Мирвоҳидова, Турғун Қосимов, Омонхон Сиддихўжаев каби илғор аъзолари кундалик нормаларини 1,5-2 баравардан бажармоқдалар.

Шу бўлимнинг Даштан Гайдаров бошлиқ 2-бригадасида ҳам ғўза парвариши қизитиб юборилган. Бригада аъзолари барча куч ва воситалардан унумли фойдаланиб, 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқдалар. Универсалчи М. Фозилов ўз агрегатида ғўзани парвариш қилишда бригада аъзоларига катта ёрдам бермоқда. Юлдузхон Ҳабибова, Моҳира Жамолова, Ўғилой Аҳмедова, Ҳолида Назирова кабилар кундалик нормаларини ошириб бажариб, бригада аъзоларининг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

З. ШУКУРОВ,
О. ЭШОНҚУЛОВ.

Адрларга сув келди

21 май куни — Янгийўл районининг юқори зонасидаги бўз ерларни ўзлаштираётганлар учун қувончли кун бўлди. Шу куни 1331 гектар янги ўзлаштирилган ерларни суғорадиган 4 километр узунликдаги канал бўйлаб сув оқди. Қурилиши керак бўлган 4 насоснинг биттаси ишга тушди. У ҳар секундига 1200 литр сув отиб чиқармоқда.

Пахтакорларнинг самарали меҳнатлари туфайли 53 кунда 92 минг кубометр тупроқ иши, 80 кубометр бетонлаш ва 400 метр ерга труба ётқизиш иши муваффақиятли бажарилди.

Янги ерларни ўзлаштириш ва у ерларни сув билан таъминлаш ишида фидокорона меҳнат қилган механизатор ва пахтакорларга қимматбаҳо мукофотлар ва район партия ҳамда ижроия комитетларининг Фахрий ёрлиқлари топширилди. Булар орасида область суғориш системаси қидириш-проектлаш отрядининг бошлиғи Н. Ватчигин, Янгийўл «Селэнерго» бошлиғи Илюхин, бульдозерчи ва скреперчилардан Я. Аппозов, Седлов, К. Салядинов, Свердлов номли колхознинг бригада бошлиғи Солиев ва бошқа ўртоқлар бор.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Эккан тишлайди, экмаган кишнайди

Мирзачўл районидаги «Мирзачўл» совхозида кўп ерларга чигит ерлар яхши текисланмай экилган. Чигит экилди деган талайгина ерларда ҳанузгача кўчат йўқ. Совхозда ола чиққан ерларга, карта четларига, ўқариқ бўйларига чигит экиш уюштирилмаган. Агар совхоз директори ўртоқ Бегимқуловга бу ҳақда савол берсангиз, «хотиржам бўлаверинг, пахта бўлади, бу ғалвирни сувдан кўтарганда маълум бўлади» дейди, ишонтиришга уриниб.

М. **Воробейчиков** ишлаган расм.

Гулистон районидаги «Москва» колхози чигит экишни районда ҳаммадан олдин бажариб, катта довруқ қозонди. Лекин буни кўриб колхоз раиси ўртоқ Султонов ҳам, правление аъзолари ҳам кеккайиб кетдилар. Экиб қўйилган чигитни бир текис ундириб олишни ўйламай қўйдилар. Ёмғирдан кейин қатқалоққа қарши ерларни барона қилишни унутдилар. Натижада колхознинг 50 процент ерида ҳозиргача чигит униб чиқмади. Кўпгина ерлардаги чигит чириб кетди.

Верхне-волинск районидаги «Победа» колхозида ҳам ола чиққан, шунга қарамай чигит экилмаётган ерлар кўп. Колхоз раиси ўртоқ Юсуповга бу ҳақда савол берсангиз «кўчатни қулоғидан тортсак ҳам чиқарамиз» дейди.

Халқимизда «Қозонда бўлса чўмичга чиқади», «Эккан тишлайди, экмаган кишнайди» деган гап бор. Афтидан бу ўртоқлар бу ҳақиқатни тушунмаётганга ўхшайдилар. Экмасдан, тикмасдан кузда жўжа ҳам санаб бўлмайди. Чигит тўла-тўкис экилиб, ундириб олинмаса, пахта пунктининг дарбозаси очилган вақтда ҳам уларнинг тарозуси тош босмай қолиши мумкин, Бегимқулов, Султонов, Юсупов ўртоқлар! Шуни унутмангизларки, гап билан қанор тўлғозиб бўлмайди. Эккан тишлайди-ю, экмаганлар кишнайберади.

(Мухбирлар хатидан).

Совет Иттифоқида «СССР-Греция» жамияти тузилди

Совет жамоат арбоблари, олимлар, ёзувчилар, ишчи ва колхозчиларнинг намояндалари Совет Иттифоқида грек халқи билан дўстлик жамияти таъсис этиш таклифини илгари сурдилар. Бу таклиф Совет мамлакатининг кўпгина шаҳар ва районларида қизғин маъқулланди. Ташаббускор группа номига Қозоғистондан, Грузиядан, Украинадан, Литвадан, Эстониядан ва бошқа иттифоқчи республикалардан жуда кўп телеграммалар келди. Уларнинг авторлари бундай жамият тузиш идеясини қизғин қўллаб-қувватлайдилар.

23 майда Москвада Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзида жамоатчилик вакилларининг йиғилиши бўлди. Ташаббускор группа уюштирган бу мажлисда Грециянинг СССР даги элчихонаси вакиллари ҳозир бўлдилар.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент-аъзоси Б. А. Рибаков доклад қилди. Докладчи ва сўзга чиққан ҳамма кишилар грек халқи билан дўстлик жамияти тузиш зарурлигини ҳамда бу ташаббус ўз вақтида кўрсатилганлигини таъкидладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқида «СССР-Греция» жамияти таъсис этиш тўғрисида якдиллик билан қарор қабул қилдилар. Янги жамиятнинг кенгаши сайланди.

«СССР-Греция» жамияти кенгашининг биринчи мажлиси бўлди. Кенгаш раиси қилиб Б. А. Рибаков сайланди. (ТАСС).

Австралия-Совет дўстлик жамияти президентининг Ўзбекистонда бўлиши

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи президиумининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Австралия-Совет дўстлик жамияти президенти Жесси Стрит хоним 24 майда «ТУ-104» самолётида Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Австралиядан келган меҳмон Ўзбекистон билан танишиб, Тошкентдаги бир қанча маданий-оқартув муассасаларини бориб кўрди. Жумладан, у Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг фаолияти билан, бу илмий муассасада сақланаётган Шарқ қўлёзмаларининг жуда бой коллекцияси билан қизиқди. Ўзбекистон ССР Тарих музейини бориб кўрди. Жесси Стрит хоним СССР халқ артисти С. Эшонтўраева билан учрашди ва у билан суҳбатлашди.

Меҳмон Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятида бўлди. Жамият правлениесининг раиси Ш. К. Ширинбоев унга жамиятнинг структураси ва иши ҳақида, Ўзбекистон меҳнаткашларининг чет эллардаги халқлар билан маданий алоқалари тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг правлениеси Австралия-Совет дўстлик жамияти президенти Жесси Стрит хоним шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий ва дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

Чет элларда

ЯПОНИЯДА ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВИ НАТИЖАЛАРИ

ТОКИО, 23 май. (ТАСС). Кеча Япония парламентининг қуйи палатасига ўтказилган сайлов якунлари тўпланди. Эълон қилинган маълумотларга қараганда, ҳукмрон либерал-демократик партия парламентдаги ўринларнинг кўпчилигини (287 ўрин) сақлаб қолган бўлса ҳам, қуйи палатанинг олдинги составига нисбатан 3 ўриндан маҳрум бўлган. Ана шу партиянинг юстиция министри Карасава ва собиқ мансабсиз министр Уэхара каби кўзга кўринган арбоблари сайланмай қолганлар.

Шундай қилиб, либерал-демократик партия палатадаги ўринларнинг учдан икки қисмини ололмади. Конституцияни қайтадан кўриб чиқиш учун эса ана шундай кўпчиликка эришиш зарур.

Социалистик партиянинг парламентдаги ўринлари миқдори ортди. Бу партия 166 ўрин, яъни қуйи палатанинг аввалги составидагига нисбатан 8 ўрин кўпроқ олди. Социалистик партия сайлов олди курашини мустақил ташқи сиёсатни амалга ошириш, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларни яхшилаш, АҚШ билан тузилган ва Япониянинг ҳуқуқларини камситган шартномаларни бекор қилиш, Японияни атомсиз зона деб эълон қилиш ва шу сингари чораларни кўриш шиорлари остида олиб борди. Сайлов арафасида реакция Япония Коммунистик партиясига қарши туҳмат кампаниясини ва репрессияларни авж олдирди. Коммунистик партия қуйи палатанинг янги составида бир ўрин олди. Парламентга сайланган депутатлар орасида 17 мустақилчи ҳам бор.

Япония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Носака сайлов натижалари тўғрисида гапириб, бундай деди: Компартия сайлов олди кураши вақтида омма билан алоқаларини анча мустаҳкамлади ва касаба союз ташкилотлари ҳамда бошқа демократик ташкилотлар Компартияни қўллаб-қувватладилар. Аммо, деди Носака, реакцион кучларнинг душманлик пропагандаси ва репрессиялари натижасида Компартия ўзи мўлжаллаган миқдорда ўрин ололмай қолди. Объектив сабаблар ана шундай. Аммо, субъектив сабаблар ҳам бор. Биз, деди Носака, ҳақиқатни очиқ айтишимиз ва омма ўртасида олиб борадиган ишларимизни яхшилашимиз лозим. Носака демократик кучлар бирлашмаганлиги тўғрисида гапириб, социалистик партия «икки партияли система» позициясида туриб, Коммунистик партиянинг сайлов олдидан биргаликда кураш олиб бориш тўғрисидаги таклифини рад этганлигини кўрсатди. Компартия ўтказилган сайловдан тегишли сабоқлар олиб, консерватор кучлар устидан ғалаба қозониш учун демократик кучларнинг бирлашган фронтини вужудга келтиришда социалистик партия билан ҳамкорлик қилишга эришишни ўз олдига вазифа қилиб қўяди.

ЛИВАНДА АҲВОЛ

БАЙРУТ, 23 май. (ТАСС). Кеча Ливаннинг пойтахти Байрутда забастовка давом этди. Шаҳарда 5 бомба портлатилди. «Телеграф» газетасининг билдиришича, Тараблис ва Сайда шаҳарларида ҳам бомбалар портлатилган. «Жур» газетасининг билдиришича, кеча Аккар ва Бекаа районларида қўзғолончилар билан «хавфсизлик кучлари» ўртасида қаттиқ жанглар бўлган. Бекаа районида қўзғолончиларнинг қуролли отрядлари Баалбек шаҳрига ҳужум қилганлар. Қўзғолончилар 80 маҳбусни турмадан озод қилганлар.

Шуф районида отишма давом этмоқда. «Нидо Алватан» газетасининг ёзишича, мамлакатнинг бошқа районларида ҳам забастовкалар ва қўзғолончиларнинг қуролли чиқишлари бўлган.

Лондонда Биринчи Май намойиши қатнашчилари устидан ҳукм

ЛОНДОН, 23 май. (ТАСС). Лондон суди бугун Сент-Панкрасда (Лондон) ўтказилган Биринчи Май намойиши вақтида қамоққа олинган 5 киши жумладан Сент-Панкрас шаҳар бошлиғининг ўринбосари Хильда Лейн хонимдан жарима ундириб олиш тўғрисида ҳукм чиқарди.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

✦ Варшавада автоматика масалаларига бағишланган кенгаш ўз ишини тамомлади. Кенгашда совет олимлари — СССР ва Украина ССР Фанлар академияларининг ходимлари, шунингдек Москвадаги ва Ленинграддаги илмий текшириш институтларининг ходимлари иштирок этдилар.

✦ Прагада «1958 йилги Прага баҳори» халқаро музика фестивалида совет скрипкачиси В. Климовнинг концерти бўлди. Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

✦ Совет «Локомотив» жамиятининг футболчилари 22 майда Истамбулда маҳаллий «Галатасарой» спорт клубининг командаси билан учрашдилар. Ўйин 1:1 ҳисоби билан дуранг бўлди.

✦ Буэнос-Айресда совет скрипкачиси Леонид Коганнинг биринчи концерти бўлди. Аргентинада чиқадиган энг катта «Ла Пренса» газетаси бу концертга юксак баҳо берадиган мақолани босиб чиқарди.

✦ Польша матбуот агентлигининг билдиришича, 22 майда Вроцлавдаги ҳарбий суд Франция ва Америка разведкачилари фойдасига жосуслик қилиб қўлга тушган София Ратайчакни олти ярим йил муддат билан қамоқ жазосига ҳукм қилган.

23 май. (ТАСС).

КПСС МК МАЙ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Таран—кўнчиликда қимматли хомашёдир

КПСС Марказий Комитети май Пленумидан кейин мамлакатимиздаги илмий-текшириш муассасалари, олий ўқув юртлари, Фанлар академиялари ва халқ хўжалик кенгашларининг ходимлари химия саноатини янада тез суръатлар билан ривожлантириш, химиявий хомашёлардан кенг фойдаланиш учун курашни тобора қизитмоқдалар.

Яқинда Тошкент Совнархози техник-иқтисодий кенгашининг енгил саноат секцияси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва республика кўн-пойафзал саноати илмий-техника жамияти аъзоларининг бирлаштирилган кенгаши ўтказилди. Бу кенгашда СССР Госплани ва кўнчилик саноат корхоналарининг вакиллари ҳам иштирок этдилар. Кенгашда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик академиясининг президенти академик К. З. Зокировнинг «Пишириш-экстракция саноатини хомашё билан таъминлаш перспективалари тўғрисида»ги доклади ҳамда Тошкент Совнархози енгил саноат бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. М. Чванов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институтининг старший илмий ходими С. Х. Чевренидн, таранчилик совхозининг директори Н. А. Кантор, таранчи-мутахассис Е. Н. Глинянов ўртоқларнинг шу масала юзасидан қўшимча докладлари тингланди ва муҳокама қилинди.

Кенгаш қатнашчилари шуни қайд қилдиларки, Совет Иттифоқининг бошқа иқтисодий-маъмурий районларига қараганда Ўзбекистонда таннид моддали ўсимликлар анча кўп. Булардан энг асосийси тарандир. Айрим таран илдизидан 30-35 процент таннид олиш мумкин. Таннид эса тери пиширишда ишлатиладиган зарур хомашёдир. Шунингдек, Ўзбекистон тоғларида отқулоқ, чўхра, ишхим, анжабор, тотим каби ёввойи ўсимликлар кўп ўсади. Буларнинг составида ҳам таннид моддаси 14-18 процент миқдорида бўлади.

Республикамизда таран илдизидан, чухра, отқулоқ сингари ёввойи ўсимликлардан тери пишириш экстрактлари тайёрлайдиган асосий корхона Хонобод экстракт заводидир. Бундай заводлар мамлакатнинг бошқа республикаларида ҳам бор. Ҳозирги пайтда ишлаб турган заводларни табиий ўсимликлар билан таъминлаш қийин бўлиб қолди, қолган запаслар нариси билан 5 — 6 йилда тамом бўлади. Мана шунинг учун Совет Иттифоқи, жумладан Ўзбекистон енгил саноати ходимлари олдида тоғлардан табиий ёввойи ўсимликларни келтириш билан бирга, уларни ўстиришни кескин равишда кўпайтириш масаласи кўндаланг бўлиб турибди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институтининг илмий ходимлари Совет Иттифоқидаги бошқа бир қанча илмий-текшириш муассасаларининг ходимлари билан ҳамкорликда Москва, Ленинград, Киев, Минск, Каунас, Олмаота областларида ва Ўзбекистоннинг бир қанча районларида тажриба тарзида таран ва отқулоқ экиб ўстирдилар. Бу ўсимликлар тажриба ўтказилган ҳамма жойда бехато униб чиқди ва яхши ўсди. Шундан кейин СССР Министрлар Советининг тавсиясига биноан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1957 йил апрель ойида Тошкент областининг Бўстонлиқ районида 2760 гектар бўз ерга таран экиш тўғрисида қарор чиқарди. Шу қарор асосида Бўстонлиқда Иттифоқимизда биринчи таранчилик совхози ташкил этилди. Бу совхозда дастлаб 52 гектар ерга экилган таран шу йил май ойида яхши ўсиб чиқди. Энди бу йил кузда 250 гектар ерга яна таран экиш мўлжалланаётир.

Кенгаш қатнашчилари ижобий натижа бераётган мана шу тажрибаларни ҳисобга олиб, республикамизда таран ва отқулоқни кўпроқ экиш чораларини кўришни Ўзбекистон ССР Министрлар Советидан сўраш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Олимлар олдига анжабор, ишхим, тотим сингари Ўзбекистонда ўсадиган таннидлик ўсимликларни кўпайтириш юзасидан илмий-текшириш ишларини кучайтириш вазифа қилиб қўйилди.

Яқин вақтлар ичида Тошкентда ва Жамбулда иккита йирик кўн заводи ишга туширилиши ҳамда Тошкент кўн комбинати ишлаб чиқариш қувватининг анча оширилиши муносабати билан кенгаш қатнашчилари Бўстонлиқда экстракт заводи қуриш ва Хонободда иккинчи таранчилик совхози ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб ҳисобладилар. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институтининг хомашё ўсимликлари лабораторияси ҳузурида таранни экстракциялашни яхшилаш ва у билан тери пишириш масалалари билан шуғулланадиган махсус технологик лаборатория ташкил этиш ҳам академия президиумидан сўралди.

Бўстонлиқ таранчилик совхозини етарли миқдорда зарур техника ва механизмлар билан таъминлаш ҳамда совхознинг хўжалик фаолиятини янада яхшилаш юзасидан ҳам махсус қарор қабул қилинди.

К. ОРИФХОНОВ.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

АВИОДИСПЕТЧЕР АФИФА БЕКБУЛАТОВА

Тошкент аэропортида доим ҳаёт қайнайди, кеча ва кундуз самолётлар ҳаракати тўхтамайди. Бортида муҳим халқ хўжалик юклари ва йўловчилар бўлган самолётлар ҳавога кўтарилиб, бепоён Ватанимизнинг турли томонлари — Москва, Урал, Поволжье, Сибирь ва Кавказга... қараб йўл олади. Республика авиаторларининг ана шу шарафли меҳнатида ҳаво алоқаси раҳбарлари — ҳаракат хизмати диспетчерларининг катта ҳиссаси бор.

Мана, Тошкент аэропортининг аэродром диспетчер хизмати (АДС) бўлими... Жануби-шарқий канал йўналишида бугун диспетчер Афифа Бекбулатова навбатчилик қилмоқда. Диспетчерлик масъулиятли иш, у жуда хушёр бўлишни талаб қилади.

Радио шундай хабарни эълон қилди: соат 10.00 да «ТУ-104» самолёти Москвадан Тошкентга қараб йўл олипти. Самолёт белгиланган зонага киргач, Афифа ҳаво корабли билан алоқа боғлади. У самолёт бортидан контроль пунктлардан учиб ўтганлиги, маршрут йўли ва бошқа зарур маълумотларни олди. Шу пайт аэровокзалнинг справкалар бюросидан телефон қилиб «ТУ-104»нинг Тошкентга қачон етиб келишини сўраб қолишди. Бекбулатова чаққонлик билан ҳалиги маълумотларни бир-бирига таққослаб ҳисоб қилиб кўрди-да, справкалар бюросига хабар қилди: самолёт Тошкентга соат 14 дан 5 минут ўтганда келиб қўнади.

Диспетчер Бекбулатова ўз ишини планли олиб боради, ҳеч қачон саросимага тушмайди. У аэродромга келаётган, йўлда учрашадиган, курслари кесишадиган самолётлар тўғрисидаги аниқ хабарларни экипажларга ўз вақтида етказиб туради.

Телефон, радиоканал, баланд овозли установка, радиолакатор каби мукаммал алоқа воситаларидан диспетчер самарали фойдаланиши лозим. Самолёт булут орасида учаётганда ва радио алоқа ўрнатиш қийин бўлганида диспетчер светоплан ёрдами билан самолёт ҳаракатини кузатиб туради. Демак ана шу мураккаб аппаратларни ишга солиш учун диспетчер чуқур техника билимига эга бўлиши керак.

А. Бекбулатова ана шу хислатларга эга. У 10 йилдан бери диспетчерлик қилади, 7 йил турли самолётларда учган. Улуғ Ватан уруши йилларида Афифа ўз самолётида ҳарбий юкларни ташиган, ҳарбий қисмларга қўмондонлик буйруқларини олиб келган, оғир ярадорларни эса медицина-санитария батальонидан кўчма госпиталларга элтган. У уруш йиллари ўзига топширилган вазифаларни жасурлик ва фидокорлик билан бажарарди. Бекбулатованинг Ватан ҳимоясида кўрсатган хизматларини юқори баҳолаб, Совет ҳукумати уни «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотлади.

А. Бекбулатова граждан авиацияси соҳасида ҳам ғайрат билан ишламоқда. У хизмат қилаётган АДС Граждан ҳаво флоти бўлинмалари ўртасидаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақада биринчи ўринни эгаллаб, икки марта кўчма Қизил байроқ олишга муваффақ бўлди. Ана шу катта муваффақиятда камтар ходим, бутун онгли ҳаёти даврида авиацияга хизмат қилиб келаётган Афифа Бекбулатованинг ҳам ҳиссаси бор.

М. ВИШЕДСКИЙ.

Ёш талантлар кўриги

Яқинда Тошкент шаҳар халқ талантлари — бадиий ҳаваскорлик тўгараклари коллективларининг умумшаҳар кўриги бўлиб ўтди. Ёш талантлар кўриги уч кун давом этиб, унга пойтахтнинг кўпгина саноат корхоналари, олий ўқув юртларининг бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашиб, ижрочилик соҳасида қўлга киритган ютуқларини намойиш қилдилар.

Тошкент округ офицерлар уйи концерт залида пойтахтнинг Марказий ва Куйбишев районлари халқ талантлари кўрикка атаб тайёрлаган номерларини кўрсатдилар. Улар ижро этган ҳар бир номер ўзининг жўшқинлиги, шўхчанлиги, замонавий темада ёзилганлиги билан эътиборни жалб қилади.

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг хор коллективи чиқиши томошабинларга манзур бўлди. Мазкур хор коллективи бирин-кетин ўзбек халқ қўшиғи «Бахтиёр», рус халқ қўшиғи «Шундай бўлса ҳам етиб келдим», «Москва овози» каби номерларни муваффақият билан ижро этди. Композитор Туликовнинг В. И. Ленин ҳақидаги хорининг оҳангдор садолари янграйди. Бу қўшиқни канол фабрикасининг хор коллективи ижро этади.

Кўрикда «Красний печатник» клуби, темир йўлчилар маданият саройи, «Ўзбекистон рассоми» артели, Ўрта Осиё политехника институти хор коллективлари ҳам севимли халқ қўшиқларини мароқ билан ижро этдилар.

Тельман номидаги маданият ва истироҳат паркида ҳам пойтахт меҳнаткашлари ёш талантларнинг концертини завқ билан томоша қилдилар. Улар севимли кинофильмлардаги оммавий қўшиқларни ҳам, классик композиторларнинг операларидаги ария ва дуэтларни ҳам, ёшлик ва дўстлик, тинчлик ҳақидаги қўшиқ ҳамда лапарларини берилиб ижро этадилар. Кўрикда ёш талантлардан Р. Солихова, С. Нишонова, А. Бўрихўжаев, Ю. Кожановлар айниқса катта муваффақиятга эришдилар. Энг яхши ижрочи коллективлар бадиий ҳаваскорларнинг бўлажак республика кўригига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

А. АЛИЕВ.

Суратларда: 1. Канол фабрикаси хор коллективи Чайковскийнинг «Евгений Онегин» операсидаги «Гўзал қизлар» қўшиғини ижро этмоқда. 2. «Ўзбекистон рассоми» артелининг вокаль ансамбли ўзбек халқ қўшиқларидан «Бахтиёр»ни ижро этмоқда.

В. Салов фотолари.

Мактаб-колхозлар

Мирзачўл районидаги Фрунзе номли 13-ўрта мактаб ҳузурида «Комсомол 40 йиллиги», Киров номли 1-ўрта мактаб ҳузурида «Бахтли ёшлик» мактаб-колхозлари ташкил этилди.

«Комсомол 40 йиллиги» мактаб-колхозига адабиёт ўқитувчиси Отабой Сангинов раис қилиб сайланди ва юқори синф ўқувчиларидан 25 киши аъзо қилиб қабул этилди, колхоз правлениеси состави тасдиқланди. Бу мактаб-колхозга Фрунзе номли колхоздан 24 гектар пахта майдони, тегишли машина ва бошқа қишлоқ хўжалик асбоблари ажратилди. Ўқувчилар ҳозир барча майдонда чигитни тўлиқ ундириб олдилар ҳамда биринчи ғўза парвариши ва озиқлантиришни бошлаб юбордилар. Ўқувчилардан Илвера Шехамедова, Адҳам Мирсаидов ва бошқалар ғўзани парвариш қилишда намунали ишламоқдалар. «Комсомол 40 йиллиги» мактаб-колхозининг ўқувчилари бу йил она-Ватанга 60 тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилганлар.

«Бахтли ёшлик» мактаб-колхозига эса ўқитувчи Т. Жўраев раислик қилмоқда. Мактаб-колхознинг 28 аъзоси бор. Улар 20 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олганлар.

Шунингдек «Бахтли ёшлик» мактаб-колхози 3 қути пилла уруғини ҳам парвариш қилмоқда. Ўқувчилар ҳар қути уруғдан 100 килограммдан пилла топширишга аҳд қилганлар.

С. НИЕЗОВА,
Т. МУСЛИМОВ,
С. АЛИБЕКОВ.

ФУТБОЛ

„Пахтакор" командасининг ғалабаси

Кеча «Пахтакор» марказий стадионида футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун «Б» класс мусобақасининг навбатдаги матчи бўлди. Майдон эгалари «Колхозчи» (Ашхобод) командаси билан учрашдилар. Бу команда «Пахтакор» футболчиларини ўтган йилги мусобақада 2 марта ютган эди.

Ўйиннинг дастлабки ўнинчи минутида навбатма-навбат ҳужумлар бўлиб турди. Тошкентликлар ўз рақибларининг тактикасини ва заиф жойларини билиб олгач, ҳамма позицияни мустаҳкамлаган ҳолда актив ҳужумга ўтдилар. Тайм охиригача улар дарвозани қаттиқ тўпга тутдилар, лекин ҳисобни очолмадилар.

Иккинчи таймда ҳам «Пахтакор» командаси устунликни қўлдан бермади. Гоҳ ўнг, гоҳ чап қанотдан, гоҳо ўртадан шиддатли ҳужум минут сайин кучаяборди. Шундай ҳужумлардан бирида М. Боркин билан Г. Красницкий 1-тўпни киритишга муваффақ бўлди. Шундан сал ўтгач Л. Мақсудов ҳисобни 2:0 га етказди. Ўйин охиригача натижа ўзгармади.

ШАХМАТ

ХОТИН-ҚИЗЛАР ЎРТАСИДА ШАҲАР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН ЎТКАЗИЛГАН МУСОБАҚА ТАМОМ БЎЛДИ

Тошкентда хотин-қиз шахматчилар ўртасида шаҳар биринчилиги учун ўтказилган мусобақа тамом бўлди. Бир ярим ой давом этган мусобақада 14 энг кучли шахматчи хотин-қиз қатнашди. Қизғин курашлар натижасида Анохина ва Ильязова ўртоқлар 13 имкониятдан 10,5 тадан очко тўплаб, бир ва иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлдилар. Собирова учинчи, Грудзинская тўртинчи, Лебедева эса бешинчи ўринни олди. Ғолибларга республика биринчилиги учун ўтказиладиган хотин-қизлар турнирида қатнашиш ҳуқуқи берилди.

Область биринчилиги учун

М. Горький номли паркда Тошкент области биринчилиги учун хотин-қиз шахматчилари ўртасида мусобақа бошланди. Бу мусобақада область районларидан келган энг кучли 9 шахматчи қатнашмоқда. 3 турдан сўнг ўртасаройлик З. Евдокимова, чирчиқлик Астраханцева ва Баздирева (Орджоникидзе) ўртоқлар иккитадан очко олиб олдинда бормоқдалар.

К. ЕРНИЯЗОВ.

Институтда янги бўлим

Республикамизда табиий газлардан фойдаланиш ишлари муваффақиятли амалга оширилаётир. Жумладан Бухоро — Жарқоқ — Самарқанд — Тошкент газопроводи қурилмоқда. Бу қувур битказилгач, республикамизнинг Тошкент, Самарқанд областлари ҳам газ билан таъминланади.

Табиийки, газофикацияда ишлаш учун махсус маълумотга эга бўлган малакали мутахассислар зарур. Ана шу талабни ҳисобга олиб, Ўрта Осиё Политехника институти қурилиш факультети ҳузурида махсус бўлим очди. Унда ҳозир 25 киши таълим олмоқда. 1958—1959 ўқув йилида бу бўлимга яна студентлар қабул қилинади. Бўлимда ўқиш муддати 5 ярим йил бўлиб, унда тажрибали ўқитувчилар дарс бераётирлар.

Янги бўлимни битириб чиққанлар республикамизнинг газ саноатида ишлайдилар.

Н. НАСИМОВ.

ХУШХАБАРЛАР

БҚХВГА БИРИНЧИ ЭКСКУРСИЯ

«Чирчиксельмаш» заводи 1957 йил қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш планини бажарганлиги ва бу билан пахтачилик, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришга бирмунча ҳисса қўшганлиги учун БҚХВ нинг 1958 йил қатнашчиси қилиб тасдиқланди.

Завод билан бирга идора ва техник ходимлар, ишчилардан 54 киши ҳам Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси қилиб тасдиқланди. Яқинда заводнинг БҚХВ қатнашчиларидан бир группаси Москвага жўнаб кетди. Булар орасида йиллик нормасини 400 процентга етказиб бажарган формовшчик Абдураҳмон Абдуллаев, электр пайвандчи Абдукарим Рисбеков ва Мустафо Аким, А. П. Люцев, пармаловчи Фаннур Ҳасанова, йиғувчи слесарь П. П. Силовна, прессловчи Алима Бакирова ўртоқлар бор.

Экскурсантлар олдига Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига боргач, у ерда экспонат қилиб қўйилган ва Ўрта Осиёда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилиш мумкин бўлган янги машиналар ва техникаларни ўрганиш вазифаси қўйилган.

Экскурсияга старший мастер Сариқбой Қурбонов раҳбарлик қилади.

Ф. ЗАБЕЛИН,
область ижроия комитети БҚХВ сектори мудири.

ИЛҒОР СЕЛЬПОНИНГ НАМУНАЛИ ИШИ

Орджоникидзе районидаги Киров сельпоси областда илғор савдо ташкилотларидан ҳисобланади. Сельпонинг ишчан коллективи харидорларга яхши хизмат кўрсаттани ва 1958 йил I квартал планини ортиғи билан бажаргани учун Ўзбекбирлашувнинг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Ғўза парвариши борган сари авж олаётган шу кунларда пахтакорларга савдо хизматини янада яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирлар белгиланди. 20-марказий магазин ва қишлоқ магазинларининг иш соати узайтирилди. Шредер номли институт ва Черняевка посёлкасидаги ошхоналарда овқат пишириш сифати яхшиланиб, уйга бериладиган овқатлар нархи 20 процентгача камайтирилди. Киров номли, Навоий номли, Ленин номли ва Орджоникидзе номли колхозлар даласида ишлаётган колхозчиларга савдо хизматини яхшилашни кўзда тутиб, ташкил этилган 4 та кўчма дўкон мунтазам ишламоқда. Савдо ходимларидан Ў. Ўтанбоева, Х. Жалилов, Э. Эгамбердиев ўртоқлар колхозчиларга намунали хизмат кўрсатиб, ҳурматга сазовор бўлмоқдалар. Сельпода бу яхши ташаббус натижасида май ойида ўтган ойга нисбатан бир неча юз минг сўмлик кўп мол сотилди.

Ю. МАҲКАМОВ.

ЗАПАС ҚИСМЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН ЦЕХ

Тошкент районидаги қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи комбинат ҳузурида запас қисмлар тайёрловчи цех ташкил этилди. Цех МТСлардан трактор ва бошқа қишлоқ хўжалиги машиналарини сотиб олган колхозларнинг техникаси учун турли запас қисмлар ишлаб чиқаради. Цехда автомашиналар учун ҳам керакли запас қисмлар тайёрланмоқда.

Тепловозда юк ташиш участкалари узайтирилмоқда

Тошкент магистралининг тепловоз машинистлари локомотивлардан максимал фойдаланишга хизмат қиладиган прогрессив методларни кенг қўлланмоқдалар. Яқинда улар узунлиги 151 километр бўлган Тошкент-Урсатьевск участкасида составларни тепловоз ёрдамида тўхтовсиз бошқаришга ўтдилар.

Бу янгиликнинг қўлланилиши натижасида поездларнинг Тошкентдан Урсатьевскача йўлда бўлиш вақти 3 соат камайтирилди. Тепловозларнинг суткасига ўртача йўл босиши 54 километр кўпайди.

Мана шу фойдали янгиликни Қизил Ўрда ва Арис темир йўл бўлимларида ҳам қўлланиш учун тайёргарлик кўрилаётир. (ЎзТАГ).

Сталин номли пионерлар саройига 5 ёшли бир болани онаси шахмат тўгарагига олиб келди. Бу кичкина Эрнест Ким 3 ёшлигидаёқ шашка ўйнашни ўрганиб, ўзи тенгиларни ва катталарни ҳам қолдирган экан. Шу йил январь ойидан бошлаб Эрнест пионерлар саройида Г. И. Шахзода раҳбарлигида шахмат ўйнашни қунт билан ўргана бошлайди. Ҳозир кичкина шахматчи III разрядга эга. Кўпинча II разрядликларни ва ўзидан катта шахматчиларни ўйинда қолдиради. **Суратда: Эрнест Ким** II разрядли **Х. Муротов** билан шахмат ўйнамоқда. **Г. И. Шахзода** ўйинни кузатиб турибди.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Мамарасул БОБОЕВ

ОНА ҚАЛБИ

(ПОЭМАДАН ПАРЧА)

Шоир Мамарасул Бобоев онанинг болага бўлган меҳру муҳаббатига, умид орзуларига бағишланган «Она қалби» номли поэмасини ёзиб тугатди. Бу асар шоирнинг Москвада бўладиган ўзбек санъати ва адабиёти декадасига муносиб совғасидир. Биз қуйида шу поэмадан парчалар босаётирмиз.

V

Қор ёғмоқда...
Бу ёруғ уйда
Жом атрофин олишган қуршаб:
Шиша каби тип-тиниқ сувда
Чақалоқни чўмилтиришар.

Гўдак йиғлар — ким
қутқазаркан?
Сув қуйганда энтикар бирам.
Жажжигина панжаси билан
Жом четига ёпишар маҳкам.

Қараб турар Фозилжон шодон,
Хотинида кўзи, ўйлари:
«...Ўзингмисан, о, Фазилатхон,
Қовушибди бунча қўлларинг!..

Билакларинг сутга чайгандай,
Оппоққина, бежирим-порлар:
Бебаҳо бир нарса топгандай
Чақалоқни бунча авайлар?

Яқинда ёш келинчак эдинг,
Ўйнар эдинг беташвиш, беғам...
«Эплолмассан, келмас
уқувинг —
Бола кўрсанг» — дер эдим,
эркам!

Йўқ, билмабман сени,
жонажон,
Топдим сенда янги фазилат:
Ёр бўлиши мумкин ҳар жувон,
Она бўлиш — яна катта бахт!»

...Қараб турар кулиб Фозилжон,
Дам авайлаб қуяр илиқ сув,
Япяланғоч жажжи мурғак
жон —
Чиндан унинг боласими бу?..

Кўпин кўрган ёш болаларнинг,
Конфет берган, қўлин ушлаган.
Аммо бу-чи, энг сараларнинг —
Сараси! — Йўқ бунга ўхшаган!

Эслар, бундан бир ҳафта аввал
«Тез ёрдам»да кетганди она.
У, тонг билан югурди жадал,
Очилмаган туғруқхона.

У ён-бу ён юрарди тез-тез,
Қўлларида пакет, тугунчоқ.
«Кўз ёрдими? Ўғилмикан,
қиз?»
Ўзи соғми, билсайди тезроқ.

Қабулхона гавжум, паришон,
Ҳаммада бир орзу, тилаклар.
Ва ҳаммада бир хил ҳаяжон,
Гўё бир хил тепар юраклар.

Бу кўк эшик қачон очилар?
Шу томонда ҳамманинг кўзи.
Эрта тонгда дастлаб ким чиқар,
Нима бўлар биринчи сўзи?

Оқ фартуқли семиз ҳамшира
Чиқиб келар, қичқирар фақат:
«Қиз туғди, қиз!» —
Бундоғ қараса,
Унга эмас экан, хайрият.

Чиқиб қолди Мукаррамахон,
Ҳамшира қиз — ҳаммаҳалласи.
Кулар эди жуда ҳазилвон,
«Аввал чўзинг севинчисини!»

. . . .

Ўғил экан! Қувониб кетди,
Суюнчисин берди уялиб.
Берди пакет, кичкина хатни,
«Раҳмат!» деди қиз қўлин олиб.

Ота бўлди, унинг ўғли бор,
Улғайгандай шу топда бирдан.
Ғижирлайди товонида қор,
Қалби тепар севинч, ғурурдан.

. . . .

Мана, ўғли ётар тўшакда,
Чўмилди у. Кўзи йилтирар,
Оппоққина момиқ йўргакда
Она кўксин излаб умтилар.

Ўғли ётар баҳори буғдой —
Кулчасидай юзлари лўппи.
Ери балқир юзлари чўғдай,
Ёноғидан бир севиб ўпти.

VI

Гуллар порлар, чаманлар
кўркам,
Беғуборди осмон, уфқлар.
Чумак урган чиллакилар ҳам,
Шод чириллар бола чумчуқлар.

Ёш болалар сувда, қирғоқда.
Гаштин сурар иссиқ ёз ойин.
Капалаклар яйрашиб боғда,
Эмиб юрар гулларнинг болин.

Уйлар хушбўй, ойнакларидан
Мўралайди гуллар, чечаклар.
Фазилатхон «кел!» дер наридан
Эркинжони борар эмаклаб.

Ўпиб, титраб бағрига босар,
«Еб қўяйми!» деди суйгандан.
Бола гулдай кафтида ўсар,
Ажрамайди бир нафас ундан...

Эрта тонгда қуёшнинг нури
Уфқларга берганидай ҳал:
Пок юракда оналик меҳри
Туғиларкан боладан аввал.

Қалб тегида униб ва яна
Тепиб-тепиб шу қалбни кун,
тун,
Гоҳо уни олмадек ўйнаб,
Сўнг қиларкан бутунлай
мафтун.

Она меҳри нима? Боладир,
Шодликлардан ортиқ шодлиги.
Бола деса, қалби ёнади,
Бола фақат унинг борлиги.

Кулдиради, ўзи кулади,
Юрагида завқ тўлиб тошар.
Табиатан бола бўлади,
Фақат, фақат шуни деб яшар.

Ўғли бехос йўталса, бағри —
Эзилади ва кайфи учар;
Градусник бўлиб лаблари
Ўпа туриб иссиғин ўлчар.

Анқир эмиш боладан хушбўй,
Ҳидлагани-ҳидлаган гулдай.
Завқи қайнаб, узоқ тун шу куй
Ухламайди суйиб бутунлай.

Япяланғоч ўтқизиб қўйиб,
Катта қилиб олдирди расмин.
Олтин рамга солди у севиб,
Уйга кирди бошқача ҳусн.

Она бағри-юмшоқ пар тўшак,
Билаклари — ёстиқ бошига.
Шу иккиси бўлмаса, бешак,
Келмас роҳат бола қошига.

Она чидар. Тун узоқ. Толар.
Бир ёнбошда ётиб турса ҳам,
Билаклари уюшиб қолиб,
Баъзан қалби дук-дук урса ҳам,

Қимирламас. Қаттиқ йўталмас
Қийналса ҳам ўзининг жони:
Бирпасгина мизғиб олса, бас,
Бузилмасин бола ороми...

Ўғли «пиш-пиш» ухлаб кетган
чоқ,
Ширин ўйлар сўради она:
Орзулари ёруғ бир чироқ,
Она қалби — унга парвона.

...Катта бўлса, ширинтой бўлса,
Кийинтирсам, ясатиб қўйсам.
Қобил бўлса, мўминтой бўлса,
Ақли бўлса, бўй-басти кўркам.

Мактабларга бориб ўқиса,
Ёшлигидан меҳрибон бўлса.
Ҳар қадамин бир ўйлаб қўйса,
Оғир бўлса, бир жаҳон бўлса.

Эрта тонгда қуёшнинг нури
Уфқларга берганидай ҳал:
Пок юракда оналик меҳри —
Туғиларкан боладан аввал.

Қалб тегида униб аввало,
Тепиб-тепиб шу қалбни кун,
тун,
Сўнг олмадек ўйнаркан бола
Отиб қуйи, қилиб ҳавола...
О, қиларкан бир умр мафтун.

Тошкентдаги Ўзбекистон амалий санъат музейида халқ усталари ижодий ишларининг намуналари қўйилган. Ҳозир музей Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига ва бир қатор чет мамлакатларда намойиш қилиш учун асарлар тўпламоқда. **Суратда:** керамикадан ясалган буюмлар стенди олдида.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Телевизор Экранида

25 МАЙДА

15.00. Болалар учун бадиий фильм — «Трубачев отряди жанг қилади» (ўзбек тилида).
17.45. «Пахтакор» марказий стадионидан футбол мусобақаси олиб кўрсатилади.
19.30. Бадиий фильм — «Бўрон болалари».
21.00. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.
21.15. Радио ва телевидение комитети оркестри ва солистлари иштирокида концерт.

26 МАЙДА

19.30. «Врач маслаҳатлари» циклидан ўзбек тилида эшиттириш.
19.40. Киножурнал.
19.50. Рус тилида адабий-драматик эшиттириш.
20.30. Бадиий фильм — «Шоир бешиги».

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — (ёзги бино) — 25/V да **Жазоир, менинг ватаним!**, 27/V да **Ганг дарёсининг қизи.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 25/V кундуз соат 4 да ўзбек музика лекторийси — **Москвада бўладиган Ўзбек санъати ва адабиёти декадасига композиторлар ёзган асарлар.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз соат 4-25 минутгача янги киноповесть **Янги аттракцион**, кеч 5 дан **Жиноятчилар иши.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 6-25 минутгача янги киноповесть **Ажойиб якшанба**, кеч 8-10 минут ва 10-10 минутда **Жиноятчилар иши.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да **Жиноятчилар иши**, қолган сеансларда **Янги аттракцион.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
25 майда
КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари, хизмат кўрсатган артистлар ва театр солистлари қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)
26 майда
Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати
ОБИД ЖАЛИЛОВ ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ

Кеч соат 7 да бошланади. Таклиф билетлар билан кирилади.

Р. 06011. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-479.